

משה בירנבוים

גוי"נ לקוה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע ועכ"א

מליזענסק

עיה"ק טבריא תובב"א

בעוה"ש"ת

פסח שני ופרשת אחרי-קדושים

פסו"ז שני (תשע"ג)

וידבר ה' אל משה וגו' ויעשו בני ישראל את הפסו"ז במועדו וגו' ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו (במדבר ט).

פירש רש"י ז"ל פרשה שבראש הספר וכו' ולמה לא פתח בזה, מפני שהוא גנותן של ישראל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד,

ולכאורה הלא לא יכלו לעשות, משום שהיו הקטנים ערלים, שלא יכלו למוטל משום חסרון רוח צפונית, וא"כ מהו גנותם.

ובהמשך הפרשה, ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' ויאמרו האנשים וכו' "למה נגרע" וגו'

והנה התוה"ק נחמית וכל הכתוב בה בא ללמדנו ולהדריכנו בכל הדורות כולם, וגם לדורותינו שאין לנו מקדש על מכוננו. ומפרשה זו אפשר ללמוד דברים נפלאים לעבודת השי"ת.

בליקוטי הר"ם (מהרה"ק מגור זי"ע) מבאר פרשה זו במתיקות נפלאה וחלה"ק, אולם מזה שכתוב פרשת טמאים, שעל ידי ששאלו למה נגרע שלא היה זה תירוץ אללם מה שאנוסים ואינם יכולים לקיים המצוה, והיה להם זער הרבה מה שאין מקריבין בכלל ישראל, לזאת זכו להגביל עבורם זמן פסח שני, וממילא גם אם כלל ישראל היו במדרגה זו היו פועלין גם כן שיהיה להם ענה לעשות פסח גם אז.

והתורה מלמדת זה שאף אם אינו יכול לקיים המצוה מכל מקום על ידי הרצון שאין רוצים לפטור ממנה אף באונס ומצוקת ענה לקיים המצוה, יכולים לפעול שיהיה תקנה לקיים המצוה.

יען שהטמאים צעקו למה נגרע ואין מוצן כלל מה צעקו, הלא צפיהם אמרו טעם הגרעון מפני הטומאה, אבל היה צר להם מאוד שיחסרו מצוה קדושה כזו, ולא יכלו להתאפק מלזעוק למה נגרע, ועל ידי גדול התלהבות תשוקתם להמצוה נפתח פתח חדש שיחמשך אור קדושת הפסח שלושים יום ויכלו אז לעשות, ולכן גבי בנות בלפתח פרש"י כך כתובה פרשה זו לפני במרום, וכאן לא פירש כן, רק זכו אלו שנאמרה הפרשה על ידיהן שמגלגלים זכות על ידי זכאי, שהפרשה לא היתה כתובה בלשון זה עד שזכו אלו, בגדול התלהבות נענו עתה.

וזה גנותן של ישראל אף כי לא נשבה רוח צפונית והיה מילת הזכרים מעכב אף גנותן, למה לא כבד לבס לעוק למה נגרע מצוה זו. וזהו לימוד על כל אחד, אף שיש לו כמה התנכלות נודקים על ביעול תורה ועבודת השי"ת, מכל מקום לא יהיה מתורן אללו, ויתמרמר על שמרוחק מעבודת הקודש על מחיה וכלכלה, ועל ידי האצקה יושע. עכמספה"ק הכ"ל.

דהרי אם בצעקת "למה נגרע" בלב שלם, הצליחו להמשיך קדושת חג הפסח ובפועל ממש, לאמנעו של חודש אייר, שזו הרבה יותר היפוכו של טבע בריאת העולם מאשר להמשיך למדבר רוח צפונית,

על אחת כמה וכמה שאם היו זועקים במדבר על המילה, אין ספק כלל שהיו נענים על כך,

וא"כ לכאורה איך בני ישראל במדבר שהיו דור דעה ובמדברות עליונות שזכו לראתה שפחה וכו' ואח"כ לקבלת התורה וכו', ואיך לא עלה בלבם לזעוק למה נגרע, וציותר שכבר ראו שהצעקה נעמיה בצפח שני,

אלא דיוצן ע"פ מה שפי' בצפה"ק נועם אלימלך בפרשת פנחס בתו"ד וחלה"ק דהנה יש כמה צ"ח שאינם מרגישים איוה דבר אם בא לידם, אם לעשות הדבר ההוא או לאו לפי שאין מצינים לנטות עצמן, אם יש מצוה בעשות הדבר ההוא, כי הינה"ר מסמא את עיני האדם לצלתי ראות האמת חלילה, אלא כשרואין נדיק א' שעושה הדבר ההוא והנדיק הוא עושה הדבר באהבה ויראה כ"כ עד שכל הרואין אותו מעידין על הדבר שהוא מצוה גדולה לעשות כמעשהו, אע"פ שמתחילה לא ידעו אם יש מצוה בה, כן היה הדבר כאן וכו',

היוצא לנו מזה שאחר שעשה פנחס דבר זה הכניס קנאה בלב עם הקודש, שמהיום והלאה יציטו על אורחותיהם צעינא פקיהא להיות זריז ונשכר במצות השי"ת,

והנה האדם העובד ה' מעצמו ולפי שכלו, אז אינו יכול להגיע לעלות, כי אם עד מקום ששכלו מגיע וכפי שרשו וכוח הבנתו, אבל כשאדם רואה מחצירו דבר טוב, והוא מקנא עצמו בו, עשות גם כן כך, הקנאה מציאה שיעשה אפילו שלא כדרך הטבע, ויכול לעלות למעלה עי"ז וכו' עכלה"ק.

ובצפה"ק מאור ושמש בפרשתינו עה"פ "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו', ופי' רש"י מלמד שנאמרה פרשה זו בהקבל, מפני שרוב גופי תורה תלוין בה,

ו"ל שמעתי פעם אחד מאדמו"ר הרב המפורסם מו"ה אלימלך מליזענסק ז"וק"ל פירוש על פסוק (ירמיה כג, כד) "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'" שאמר הוא ז"ל רצה לומר, שאם יתבודד אדם עצמו בחדר מיוחד בסתר ויהיה סבור שזהו עיקר עבודה, אבל הקב"ה אמר "ואני לא אראנו" רצה לומר שגם אני כביכול לא אראנו, רק עיקר העבודה שיתחבר אדם עצמו עם בני ישראל נדיקים וכשרים ועל ידי זה יכול לצוא לעבודה להשם באמת ללמוד ממעשיהם הטובים וכו' עכ"ל.

ומאריך שם להסביר דלכן רש"י מקדים לומר שפרשה זו נאמרה בהקבל משום שהרש"י הבא מפרש על קדושים תהיו, הוו פרושים וכו', ושלא נטעה לומר שלכן נתבודד ונתרחק מן החבורה, לכן רש"י מקדים להדגיש שפרשה זו בהקבל נאמרה, והדרך להתעלות בעבודת השי"ת הוא דווקא ע"י דיצוק חברים, והפרישות רכיכה להיות במחשבה וכמוצן ציותר כשנמלא חלילה בחבורה רעה דאז חובתו לפרוש מהם,

ובזה נלע"ד לומר בדרך אפשר שזה גם בא ללמדנו בפרשה של פסח שני, דהנה האיך כלל ישראל במדבר שהיו דור דעה לא צעקו "למה נגרע" מהמילה והקרבנות הפסח כל ימי היומם במדבר, וציותר

אלו הטמאים שזעקו לראשונה "למה נגרע" וכבר ראו תוקף הכוח של זעקת "למה נגרע", למה לא זעקו כזאת כל השנים במדבר, אלא דבפסח שני, כשהטמאים ראו את כל בית ישראל מקריבים קרבן פסח, והם עצמם מנועים מלהקריב, גרס להם זאת להשתוקקות עצומה, וזעקו מעומק לבם "למה נגרע", אבל בשאר השנים כשלא הקריבו כלל, ולא ראו אחרים מקריבים, לא היה מה שיגרום להם השתוקקות באותו מדה שהיתה כשזעקו לראשונה.

ומזה נוכל ללמוד מפרשת פסח שני ב' הלימודים המופלאים האלו, לעבודת השם, וכן לכל בקשותינו,

א' דזעקה אמינית מעומק הלב, אפשר ממש לשדד מערכות ולשנות סדרי צראשית, ולעשות פסח באמצע אייר יותר מופלא מכל בקשה גשמית וכו',

ב' דכדי שנוכל לזעוק באמת נריך להסתופף אלל נדיקים ולהיות דדיבוק חברים, ככדי להתעורר מה לבקש, לראות מה חסר לנו ולקבל השתוקקות על כך, דבלא זה אין אנו מרגישים באמת בחסרון הדבר,

ועוזר השי"ת שנוכה לידבק נדיקים ובחסידים, ולהתעורר מדרכיהם ומעבודתם, ולהגיע להשתוקקות אמינית עד שזעק מעומק ליבנו "למה נגרע" ואז נוכה לסיפתח דשמיא מיוחדת להגיע לעבודה האמינית ולעשות נחת רוח לבוראנו אמן.

פרשת אזורי

אזורי מות שני בני אהרן כו' (טו, א).

נ"ל ע"ד הרמז דהנה הנדיק מהפך הדין לרחמים ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה יכול לבטל הגזירה ולהפכו לחיים והסיבה לזאת שכה ציד הנדיק לעשות כן הוא מחמת שהנדיק עולה בתפלתו בעולמות עליונים אשר שם כולו רחמים בלא תערובות דין כלל ושם לא נגזר אותה גזירה וממשיך משם חיים לאותו האדם * וזהו ששון ושמחה ישיגו כו' רוצה לומר הנדיקים משיגים לעולמות עליונים אשר שם ששון ושמחה כמו שאמר הכתוב עוז וחדוה במקומו וממילא נסו יגון ואנחה * וזהו גם כן ויזיא עמו בששון ברנה את בחיריו רמז לדברינו שמוציא את עמו ומציאם לעולם הששון ואז ברנה את בחיריו פירוש אז מציא רנה לישראל בחיריו *

וזהו אחרי מות שני בני כו' רוצה לומר שיש כח ציד הנדיק שיהיה אחרי מות כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם כמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל אומרים שכבר אחר הדבר ההוא שלא יהיה עוד * ואמר הכתוב על ידי דבר מה יוכל הנדיק לבטל ומפרש בקרבנות לפני ה' פירוש כנ"ל על ידי שמתקריבים לפני ה' לעולמות עליונים * וימותו רוצה לומר הרי הוא כאלו נתקיים הדין של מיתה ובאמת נמשך להם חיים על ידי הנדיק:

(נועם אלימלך)

בקרבתם לפני ה', וגו' (טו, א)

א"י אחרי מות וגו' בקרבנות לפני ה' וימותו. הנ"ל דקדוק כפילת הלשון כנ"ל. לפי מה שבארנו צענין מיתה שני בני אהרן שהיו במס"ג לצורך העמיד כי ע"י קרבנות לפני ה' יהיו עולים כל הנשמות הקרבים לפני ה' כמבואר בכחצי האר"י ז"ל.

וזה היה עוצם נדקתם אף על פי שהיו יכולים להחיות עצמם מ"מ לא רצו לזעזעור יחי' עינים לטובת כלל ישראל כמ"ש אלל ר"ע שאמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן מהו הלשון עד כאן. אך הם ידעו בגודל כח של ר"ע שהיה בכחו להחיות מתים ולהחיות א"ע ולעקור כל הקמים עליו כרגע ע"כ תמחו למה נתן נפשו להריגה דיקורים כאלה וזה שאמרו לו רבינו עד כאן למה לא תזיל את נפשך. והוא השיבם כל ימי הייתי מטעור על פסוק זה להיות מוסר נפשי עבור כלל ישראל וכן היה באמת. כי כל ענין עשרה הרוגי מלכות הוא תיקון כל העולמות מ"ג צבחי' מלכות לכך נקראים בני מלכות כמבואר בהאר"י ז"ל.

וזה שהיה צבני אהרן אף על פי שיצאה נשמתם היו יכולים להשיב להם כמו צמ"ת שפרחה נשמתו ואחר כך חזרה להם אך הם לא רצו בזה. וז"ש אחרי מות וגו' וימותו עוד הפעם כי לא רצו להשיב נשמתם וזהו ב' מיתות לזעזעור יחי' כפרה לזרעם אחריהם.

ו"ש חכו"ל מה הקרבנות מכפרים אף מיתה הנדיקים מכפרת כי כן הוא באמת הנדיקים הם העולים את הקרבנות ועל ידם נעשה הכל והבין:

ובאופן אחר בספ"ק תפארת שלמה בפרשת תזוה וז"ל: דהנה כבר ידוע מעלת משה רבינו ע"ה שהיה זוכה להיות מנהיג הדור מפני שכל ימיו נתן לבו ונפשו עליהם להטעור בצרת ישראל עד שמסר נפשו עליהם כמ"ש (שמות לב, לב) ואם אין מחני וגו'.

וכן ראוי להיות כל מנהיג הדור וזוה יכול להמשיך עליהם רחמים וחסדים ומכ"ש הכהן גדול שכל עבודתו הוא עבור בני ישראל להעלות אותם ולהשפיע עליהם כל טוב סלה, לכן צוודאי הי' נריך להיות תמיד במסירות נפש עבור כללות ישראל כנ"ל.

אלל צבני אהרן כתיב בקרבנות לפני ה' וגו' היינו שעבודתם הי' בלתי לה' לבדו ולא הי' צבחי' הנ"ל במס"ג לטובת ישראל, לכן וימותו שנשארו במס"ג כנודע כי שניהם כאחד נריך להיות כבוד הבורא ב"ה ולצורך טובת בני'.

ובפרשת שמיני וז"ל: ק הענין בזה עפ"י מ"ש במשה רבינו ע"ה שסרב בשליחות לגאול את בני ממזכרים, כי רצונו היה יותר להתעבב עוד ולסבול צער הגלות עד שיתמלא הקץ שיהי' הגאולה בשלימות שלא יהי' עוד גלות, ועיקר כוונת משרע"ה הי' כדי שיתגדל ויתרומם כבודו ית"ש בעולם כמו שאנו מציפים במהרה יהא שמי' רצא מברך וכו' ישמח ה' במעשיו, ונגד כבודו ית"ש לא הי' שזה בעיניו כלל צער של בני'.

אך רצון השי"ת אינו כזה כי חפצו ורצונו שיהי' מנהיג הדור כזה לעורר רחמים על בני' ולא לחוס על כבוד הצורא לבד.

וזה הי' ג"כ חסרון של נדב ואציהוא בקרבנות לפני ה' פ"י שהיו הולכים תמיד רק במדריגה זו לפני ה' לחוס רק על כבודו לבד למס"ג עבורו ית"ש, לכן וימותו כי זה הדרך הוא לענמו, אבל לטובת הדור ולהנהיגם נריך הנדיק להיות בעל הרחמים לבקש טובתם ולעורר רחמים וחסדים, ומאשר לא הי' להם הנהגה בעוה"ז לכן נסתלקו מעוה"ז.

(תפארת שלמה)

ואל יבוא בכל עת אל הקודש (טו, ב).

י"ל כי אמרו חז"ל [אבות פ"ב ד'] אל תאמר כשאפנה אשנה וכו' הרי כי האדם נריך להיות בדעתו תמיד שמא אין לו ח"ו רק זה היום וזה עיקר חייתו כי מי יודע מה יולד יום,

וזה הנרמז ואל יצוא בכל עת אל הקדש, שאם יחשוב כל עת יש ומן אזי לא יצוא אל הקדש עבודתו ית"ש כראוי, אך אמר הכתוב צואת יצוא שיחשוב שאין לו רק זאת העת שעומד בה עתה, צוא יצוא אל הקדש לעבוד עבודתו יתברך כראוי וכנכון.

(חמרא טבא)

השיכן אתם בתוך טבאתם (טו, טז)

פעם אחת ישנו לפני המגיד מטורסק הרבה אדמור"ם, ושאלו אותו למה מננה הזוהר הק' השכינה הק' ל"אס".

אמר להם תאמרו אתם. אמרו לו אנחנו רונים לשמוע. אמר להם שהסדר בעולם הוא כשהמינוק מלוכלך שהאב נותן המינוק להאס שמתחן אותו ואחר שיהיה נקי אז יתכן וינשק אותו, אמנם האס אינה כן, רק אף כשהמינוק מלוכלך היא מתבקת ומנשקת אותו.

וכמו כן השכינה, השוכן אתם צמוך טמאותם, מתבקת ומנשקת את הכנסת ישראל אף כשעדיין מלוכלכים הם, ועל כן נדמית לאס.

(ילקוט מאורי אור)

השיכן אתם בתוך טבאתם (טו, טז)

הרב הקדוש ר' יחזקאל מקוזמיר ז"ע הלך פעם עם בנו לטייל בגן הזקסי שבעיר ווארשא. בתוך הגן שאל הרב את בנו, אם הוא מרגיש איזה דבר, והשיב, שאינו מרגיש טאטוח.

נתפלא אביו הרב, ואמר: כיו שרועה להרגיש במקום הזה קדושה, נקל לו להרגיש יותר מבמקום אחר, כי במקום טומאה אין להקדושה בנה להאחז ועל כזה לחול, ובאותה הלא "מלא כל הארץ כבודי", ולכן אם יש כאן כיו שרועה להדבק בקדושה ישיג זה בנקל יותר.

וסיפר לו אז על זה מעשה: דרכו בקודש של הרבי ר' בונם מופשיסחה ז"ע, קודם שנעשה לרבן של ישראל, היתה, שבשבת הראשונה אחרי בואו מדיניג היה בפשיסחה אצל "היהודי הקדוש" ז"ע, ולשבת השני נסע לזובלין ל"החזרה" ז"ע, פעם אחת בא לזובלין, והרבי לא נתן לו שלום. חשב הרבי ר' בונם אולי נוקרה הוא, והלך אליו בשעה אחרת. והנה שוב לא נתן לו שלום.

הבין הרבי ר' בונם, כי לא דבר ריק הוא, והתחיל להתבונן במעשיו ולחשוב דרכיו בדניג, ומצא שלא פגם שם בטומאה, ואדרבה היה לו הפעם "דניג טוב", כי תיקן שם הרבה מה"דייטשין". הלך הרבי ר' בונם נבון ברעיונותיו, מבלי דעת מה זה ועל מה זה כותרעם עליו הפעם הרבי, ואינו נותן לו שלום. אחרי כן אמר בלבו: "פשפש ולא נוצא יתלה בביטול תורה" (ברכות ה ע"א) וביטול תורה הרי היה לי באמות, שבדרך המעטתי על כל פנים בלימוד תורה.

החליט לתקן חסרונו זה, וישב תיכף לעסוק בתורה ולמוד בהתמדה כל היום וכל הלילה, כן נענץ בנוחו פירוש חדש על המאמר "פשפש ולא נוצא": אם פשפש ולא נוצא בו חטא, יתלה את הסיבה ש"לא נוצא" בביטול תורה, שאילו היה עוסק בתורה היה נוצא בו את החטא, ואם כן – חשב הרבי ר' בונם הלאה, עתה שעסקתי בתורה, בודאי אמוצא בי את עונני. וכך הוה. תיכף הרגיש בחטא שחטא בזחיות הדעת על שדיה לו "דניג טוב", ומיד עשה תשובה על זה.

אחר כן נכנס להרבי, והרבי קיבלו עכשיו בסבר פנים יפות, נתן לו שלום באהבה רבה, ואמר לו: הלא ידעת, כי דניג הוא מקום טומאה, ושם שכינתא בגלותא והיא מתדבקת בכל אדם שיש לו רעון להתדבק בה, ואם שם שרתה עליו שכינה הרי זה דבר ניקל, ולא מיצד כוחך הוא, ולחנם היתה לו מזה גבהות הלב.

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו (יז, יח)

שמעתי מהרה"ק רבי שמעון שלום מאשינוב ז"ל (פעודה ג' פ"ר א"ק מל"ד צ"ה"ק ירושלים) וז"ל "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא

תעשו" אדמו"ר [הרה"ק רבי מנחם מאשינוב] ז"ל ליצר בקדשו בשם הרבי ר' בונם מפרשיסחה ז"ל, כי האיש שרועה לשצר את תאוותיו, יציט ויראה את אלו שהשיגו כבר את התאוות, ויראה איזה פנים יש להם, אזי בעל כרחו הוא ימאס בתאוות. וצוה פירש אזי ז"ל "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה", וראיתם איזה פנים השיגו המצרים מזה, זה יגרום לכם שימאס בעיניכם המעשים הרעים, ולא תעשו כמעשיהם, ע"כ.

(הגה"ח ר' נח גד וינטרויב ז"ל, ציטיס חכמה)

וישברתם את זקוקתי ואת בושפטי אשר יעשה אותם האדם וזוי בהם אני הוי"ה (יז, יח).

הנה מן וחי בהם דרשו חז"ל [שבת קל"ג. יומא פ"ה:] פקוח נפש דומה את הלחין וחי בהם ולא שימות בהם, והנה מקיים על זה אני י"י, ולא נודע הכוונה,

וג"ל לפרש על פי מה שפירש הרב בעל שו"ת פרי עץ חיים במשנה [אבות פ"ד מ"ג] בן עזאי אומר הוי רך למצוה קלה וצורה מן העצירה שמצוה גוררת מצוה ששכר מצוה וכו', ופירש על דרך שאמרו רז"ל [מ"ר כ"ג:] אלא אימא גדולה עצירה לשמה כמצוה שלא לשמה וכו', ואף על פי כן האדם צבירתו יותר טוב לו שיצטר לעשות מצוה אפילו שלא לשמה (כמו שאמרו רז"ל [פסחים כ:] לעולם יעסוק אדם צמורה ומצוה אפילו שלא לשמה שמתוך וכו') משיעסוק בעצירה לשמה, משום שסגולת המצוה שגוררת מצוה ויצא לידי מצוה רבות לשמה, וסגולת עצירה לגרור עצירה ויצא ח"ו לידי עצירות שלא לשמה, והנה צוה מוציאים דברי בן עזאי.

ונראה לי על פי זה יונח לנו להלכה דברי הירושלמי [יומא פ"ה ה"ה] בעסק פקוח נפש, דקאמר אס צא לשאל להמורה וכו' דמגונה השואל והנשאל, ולכאורה יקשה, אס השואל אינו יודע הדין וצא לישאל מה יעשה כיון שאינו יודע הדין אס פיקוח נפש דומה שבת, והרי גם בגמרא [ס"ט] שאלו לידע מנלן דפיקוח נפש דומה שבת, ונראה לי לצאר זה, דהכי קאמר, דהשואל יודע ודאי דפיקוח נפש דומה, רק דסלקא דעתיה דזה מסוג עצירה לשמה (והוא מצוה שלא לשמה), ויראה לצרות מן העצירה מפני שעצירה גוררת עצירה, זה אסור לעשות, כיון דעל כל פנים אין כאן עצירה בעשיה זו ופיקוח נפש הוא צשהיית השאלה, אסור לו לישאל,

וגם זה לא נכנס תחת סוג עצירה לשמה רק מצוה הוא, ומי מצוה על השבת לקדשו הוא צוה לחללו צפיקוח נפש, וכשם שמצוה הוא להקריב קרבנות לצור הצאות מוצה שצבת ואין זה תחת סוג עצירה לשמה, והבן,

וצוה יתבאר הפסוק ושמרתם את תקותי וכו' אשר יעשה אתם האדם וחי בהם (הנה דרשו מזה פיקוח נפש דומה וכו', הנה מקיים) אני י"י כלומר אין זה בכלל סוג עצירה לשמה רק הוא מצוה, אני המצוה על מצוה זו כשארי המצוה, הבן. (צ"י)

(ליקוטי מהר"א על המורה)

ולא תקיא הארץ אתכם בטמאתם אותה (יז, יח)

משל עשיר אחד היה לו בן יחיד והיה כחזיק יתום אחד לכוון יהיה אח וחבר אל בנו שילכו יחד אצל המלמד שהוא כחזיק בביתו והיתום ההוא אחר שכבר היה כבן בית שבע ודשן התחיל להקל בכבוד המלמד והיה אוחב לטייל בכל יום בגנות ובפרדסים בכדי לבטל למודו. וכאשר נתודע זאת אל העשיר בער חנתו עליו ויגרשהו וילך מוביתו.

לזאת ענה קמ"ל לכלול עצמו עם כל אחינו בני ישראל יחד. ואז איש את אחיו יעזורו. דהנה כתיב (מש"ב, כז) נר ה' נשמת אדם ר"ל להנשמה נמשלה לנר. וכמו שראינו כמה פעמים באיזה נר שאינו יכול ללוק יפה ולהאיר בפני עצמו עכ"ל כשמדבקין זה הנר לכמה נרות יפיע אז גם הנר הזה בטל ונכלל בכלל נרות היפיע ודולק גם הוא צינייהס. כמו כן נשמות ישראל כשהם כלולים יחד אז אף הנשמה שאינה מאירה כל כך בפני עצמה מכ"מ מתוך כללותה עם שאר נשמות ישראל מאירה ג"כ ומתעוררת גם היא לעבודת הש"י.

וה"ש כל עדת בני ישראל ר"ל שיוכלו יחד כל העדה הקדושה ואז קדושים תהיו שיהא היכולת ציד כל אחד ואחד מישראל לזוא למדריגות קדושה. כי קדוש אני גוי' וכולכם באחס ממקום אחד ומשורש אחד נחצו נשמתכם ועי"ז בהתכללותם יחד נקל יבואו למדריגה זו וכיה"ר אמנ:

קדושים תהיו,

הש"י מצוה לישראל שיקדשו עצמם אף צמותר להם אף כי ציאר להם כל דברים האסורים כגון מאכלות אסורות ועריות וכיוצא בהם, ובכאן הוסיף הקב"ה שאף צדבר המותר לאדם לא יהי' משוקע בהתאוה ולא יעשה שום דבר הנאת עו"הו רק צישוב הדעת ולא צבהלה, כמצוה צסימני עופות טהורי' צגמ' כל עוף הדורס טמא היינו שאין לו צצחון צהש"י לכן כל מה שאוכל אוחזו צרגליו וכן פירוש השני של דורס שאוכל מיד ואינו ממתין עד שתמות וזה ג"כ מחסרון צצחון צהש"י, כי ירא פן יקח מאתו הטוב שנתן לו:

(מי השילוח)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם

קדושים תהיו פרושים יהי', ופירש הרמב"ן ז"ל פרישה מדברי רשות להתקדש צהם עיין שם מתק לשונו, ולא נאמר זה למצוה צצכלל דברי רשות ולא נחשב צכלל צר"ג מצוות. וטעם זה כי הוא כענין המידות שהם עקריים יותר כמו שכתב הרמ"ו ז"ל צשער הקדושה עיין שם וכן מצוה זו הקדמה שעל ידי זה זוכין לקיים כל התורה ומצות וכמו שציאר רמב"ן שכלל זה יהי' נכל צרשות התורה עיין שם,

וזה ג"ל פירוש מה שכתוב צצמות כהניס הוצא צרש"י ז"ל שנאמר אל כל עדת שצמנה זו צהקהל שרוב גופי תורה תלוין צה ויש להצין מה טעם זה שצוכר הרצה מצות להיות נאמר צהקהל והרמ"מ וקרצן אהרן נדחקו, ולע"ד כמו שפירשנו שאין הפירוש שהרצה מצות נכתבו צפרשה שמאמר כל עדת אינו על כל הפרשה רק פירושו שהרצה מצות תלוין צצמנה זו של קדושים תהיו כנ"ל, שזה הקדמה לקיום הרצה גופי תורה וכל הקדמה צריכה להיות צהקהל כענין הקהל צשעת קבלת התורה וזה מצוה שכל התחלה והקדמה שהוא יסוד הדבר צריך להיות צהקהל כנ"ל:

(שפת אמת ליקוטים)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם, ונאה לקדוש פאר מקדושים כן צריך להיות הכונה להיות קדוש לצד צבוד שמים שחלקו ונחלתו יהי' קדושים, וזה יתכן לפרש דברי המדרש יכול כמוני פירוש להיות הקדושה לתכלית שכן הוא הקב"ה קדוש ונצדל אצל האדם לא יהי'

ולימים אחדים התעשת גם הבן יחיד ללכת בדרכים כאלה. וכאשר שמוע אביו הכניסו החדרה ויכהו מכה רבה. ואחר שעה ושתים כשודך חנות אביו נכנס בנו לדבר עמו לאמר אבי הורני על כל פנים מזה יגרע בנד יחידך מזהנער היתום הזה. הלא גם הוא עשה את אשר עשיתי ואליז לא עשית מאומה רק גרשת אותו מוביתך, היה לך לעשות גם עמדי כן ומדוע הוספת עוד לשפוך עלי חמה ובוז.

ויען אביו ויאמר לו הנה היתום האנכי הריתי או ילדתיהו רק כאשר היה נראה לעיני שיהוא הולך בדרך ישר שומע לקול הכוזה ויושב בבית הספר החזקתיו אצל. עתה כאשר ראיתו כי רוח אחרת עמו הוצאתיו מוביתי וגרשתיו. אכונם אתה הלא בני אתה איככה אגרשך מוביתי נואת פני דע כי כאלה וכאלה אפליא את מכותיך בנוסר אכזרי ובהכרח תהיה סר לצושמועתי כי לא אעזבך עד הקימו מצימות לבי להגיע אל האושר וההצלחה.

הנמשל: שלא יחשבו ישראל כי גם הם בסודם נואחרי הי' לא יענוש אותם רק בעונש זה לבד כי הארץ תקיא אותם כאשר קאה את הראשונים לזה אמר לא כן הדברים ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם ר"ל לא תחשבו שיעע עליכם רק כמושפט שהגיע אליהם רק כי כל אשר יעשה ככל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מנוקרב עמם ובהכרח ושמורתם את מושורתני ולא תטמאו בהם. והטעם אני הי' אלוקיכם ואין אעזבכם.

פרשת קדושים

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו, כי קדוש אני ה' אלוקיכם (יט, ב).

דבר אל כל עדת בני ישראל * נראה לפרש דהנה הצדיקים הגמורים נקראים ישראל והצדיקים שאינם גמורים נקראים בני ישראל וזה השם יתצרך דבר אל כל בני ישראל פירוש שכולן שוין לטובה למדרגה הזאת קדושים תהיה שהיא מדרגה גדולה * כי קדוש אני ד' כו' פירוש כי עיקר הקדושה הוא להסתכל תמיד על אלקותי שאני ד' וצצחינה זאת הם יכולים כולם להיות קדושים * וזה וישא עיניו וירא והנה איל אחר נאחו צצקן צקרניו דצריך האדם להסתכל תמיד רוממות אל שהוא אלוקינו כנ"ל וזאת גם כן צריך להסתכל צשפלותו * והנה עקידת יצחק עפרו צבור לזכור עקידת יצחק לזרע ישראל ואצרהם אצינו עליו השלום היה רוצה לתקן עוד לישראל דבר אחד שיהא להם לזכות כמו אילוי של יצחק וזהו וישא אצרהם וירא והנה איל אחר רוצה לומר זאת ועוד אחרת תיקן לישראל שיהא כמו זכות האיל של יצחק * דהיינו נאחו צצקן צקרניו פירוש שיאחו צצמדה זאת להסתכל צשפלותו שיהא שפל וצוה צעיניו כמו קץ ודודר צקרניו פירוש גם צצמדה זו להסתכל גם כן רוממות אל וגדולתו קרניו לשון שררה וגדולה וק"ל *:

(יעם אלימלך)

וידבר גו' כל עדת וגו' קדושים תהיו כי קדוש וגו' (יט, ב). לכאורה אינו מוצן מהו נתינת טעם צצאומרו כי קדוש אני גו' כי אץ יוכל האדם להדמות לצוראו ית' מלך מלכי המלכים הקב"ה צורא כל העולמים והוא א"ס וא"ת ומושלל מהשגה. עוד למה נתנה התוה"ק פה טעם יותר מצכל המצות, גם לידע ענין הציווי צצאומרו קדושים תהיו מה פירושה ואיכותה:

י"ל דצאמת יש צישראל אנשים צדיקים שצשמתם מאיר להם כ"כ עד צצנקל יכולים להשיג מדריגה זו ולקדש עצמם צצמותר להם וכמצוה, אף יש אנשים כשרים פחותי הערך שאין צכח השגתם להגיע צצצמם למדריגת קדושה צצתי עור וסיוע.

קדושתו על דרך זה רק לזד כי יוכל לעבוד הקדשה שלא יהי נפרד כדכתיב כי קדוש אני ה' כו',

גם יתכן לפרש על דרך אמרם ז"ל אל יאמר האדם אי אפשר צבאר חזיר רק אפשר צו ואזי שבשמים גור כו' וכן ענין הקדושה לא יהי לזד כי מבין פחיתות החומר שראוי להיות נבדל ממנו שעיקר הקדושה היא הצדלה מהטבע כדודע ואל יהי מטעם הנ"ל רק לזד כי לזון הצורה ברוך הוא וצרוך שמו להיות קדושים והו שחומר כי קדוש אני כו' היינו שמזד זה שאני קדוש ואיני רוצה בהתמצקות החומר מזד זה ילמד האדם להיות קדוש.

(שפת אמת ליקוטים)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' וגו' (י"ט, ב)

צמדש (ויק"ר ד, ט) קדושים תהיו יכול כמוני תלמוד לומר כי קדוש אני ה', קדושה למעלה מקדושתכם. וכולם תמהים על זה ונראה לי ע"פ דברי ארמו"ר זנוק"ל (הפ"ק מקאומי ז"ע) הראשון מעשרת הדברות הוא "אנכי" (שמות כ, ג) והאחרון לא תחמוד (שם יד), צעולם העשיה לרין להתחיל באחרון בלא תחמוד, ולינך ממטה למעלה עד שבא למצוות אנכי לדעת אחדותו ימצרך, ולא כאותם הקופצים תיקף לידע אנכי צמוחם שלהם, צהיותם מקושרים עוד צהצלי עולם הזה, ולגדולתו אין חקר כתיב (תהלים קמ"א, א), הרי מיד נשאר עומד צמורה הראשונה, רק העיקר להשיג על עצמו צההתחלה לעבוד ולשמור הלא תעשה אחרונה, ועל ידי זה יכול לילך אחר כסדר עד שיצוא לדעת מורה ראשונה של אנכי על ידי קיום הלא תעשין ועשין ממטה למעלה, ודי למבין, עכ"ל.

והנה איתא כאן צמדש (ויק"ר ד, ה) פרשה זו נאמרה צהקהל מפני שעשרת הדברות כלולין צה, כאשר חשב כסדר, כי קדוש אני כנגד אנכי וכו', ואצבת לרעך נגד לא תחמוד וכו' ע"ש.

זהו שאמרו "יכול כמוני" שתרצו תיקף לצוא לצחינת אנכי, תלמוד לומר כי קדוש אני קדושה למעלה מקדושתכם, "קדושה" אנכי הוא הראשון "למעלה מקדושתכם", ולמטה מזה העשין והלא תעשין שהוא קדושתכם להיות פרושים מן העצירה, הן הם השאר עשרה דברות, ואחם צעולם הזה לריכים ללכת ממטה למעלה להתחיל מלא תחמוד עד אנכי.

וזהו ואצבת לרעך כמון פירש רש"י זה כלל גדול צמורה, ר"ל כי הוא נגד לא תחמוד, והעיקר כי ממנו יתחיל ויצוא לאנכי הרי זה כלל גדול (דברי ישראל)

וידבר ה' אל משה לאמור דבר אל כל עדת בני ישראל קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם,

עדת בני ישראל הוא כל מקום שיתכנסו ישראל כנסי' לשם שמים כמאמר הגמ' כל צי עשרה שכינתא שריא, וכל מקום שמתכנסו ישראל כנסי' לשם שמים שם תשכון השכינה עמהם צהכרת, כמו שכתוב כי ה' אלקיך מתהלך צקרב מחניך, ומתהלך הוא לשון ודאי צבדאי היא קר, וע"ז נכטוינו שנהי' מווככים ומקודשים כמלך האומר לאוהבו מאחר שהכרתני לילך עמך ראה שלא תוליינו דרך מקומות מטונפים:

(מי השילוח)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' וגו' (י"ט, ב)

הרה"ק רבי שלום מוקאמינקא ז"ע היו קוראים לו בנעוריו העילוי מראווע, והיה בסביבה שלהם איש עשיר מופלג בעל אחוזות הרבה, ולקח את רבי

שלום לחתן עבור בתו, ושילם בעד השידוך הון רב, והמחותן היה רגיל לנסוע להרבי מלובלין ז"ע, לאחר התנאים ביקש מאבי החתן שרוצה ליקח את החתן ללובלין שהרבי יבחון אותו, והסכים ע"ז ונסעו ללובלין על שב"ק, בליל שב"ק לאחר עריכת השולחן של הרבי ביקש המחותן הנ"ל מהרבי אולי רוצה לבחון את החתן שלו שאומרים עליו שהוא עילוי, והסכים הרבי מלובלין, וקרא את החתן שישב על ידו, וצוהל המושמש שיביאו חומש ויקרא.

כשסיפר זאת פעם מהר"ש מוקאמינקא להרה"ק רבי מאיר מדזייקוב בעל "אמרי נועם" ז"ע תפס ידיו של האמרי נועם ואמר לו: הערסט מאיר לעבן, עס אי זמיר פשוט אנגעגאנגען א געלעכטער [אתה שומע מאיר, מוש צחוק עלה ב'], כאן לוקח אותי המחותן בתור עילוי, וכאן הולך הרבי מלובלין לבחון אותי חומש.

והרבי פתח החומש פרשת קדושים ושאל אותי: אתה יודע מה אמר רש"י על הפסוק קדושים תהיו, אתה שומע מאיר [ככה דיבר מהרה"ש להאמרי נועם], בקושי התאפקתי שלא לצחוק, והתחלתי לומר מה שרש"י אמר, הו פרושים כון העריות וכן העבירה.

וכאשר התחלתי לומר, אז התחיל הרבי מלובלין לומר ענוי יחד, והמשיך רבי שלום לספר להאמרי נועם, אתה שומע מאיר, כאשר התחיל הרבי מלובלין לומר ענוי ביחד הרש"י, אז התחיל כל גופי לרעד, ולא יכולתי להחזיק מעמד, ולקחו אותי והניחו אותי במטה וכיסו אותי בכמה כסתות ולא הועילו, אתה מאמין מאיר שיחי, עכשיו שאני מספר לך המעשה אני ג"כ רועד, ע"כ.

(סי' אהב שלום)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' וגו' (י"ט, ב)

שמועתי סיפור מעשה שסיפר הרב הצדק המגיד וכו' ר' אהרן קליוואניר ז"ל אמר על עצמו אני הייתי בילדותי בישיבה בפראג, ובאותו מחוז היה עיר קטנה ואנשים בה מעט, ונמצא בהם איש אחד עשיר והיה לו בת יחידה והגיעה לפרקה ורצה ליתן לה בעל תלמיד חכם, ונסע לפראג להישיבה ובקש מרב התופס בישיבה לברור לו איזה בחור טוב ובידר אותי, ומיד לקחני האיש והביאני לביתו, ופשט מעלי בגדי הסחבות והבלויים והלבישני בגדי חופש ועושר, ונתן לי בתו לאשה ועטרני בכסף ובזהב, ובחושך הזמן ראיתי עצמי בתפנוקים ושמונתי עביתי, והתחלתי לבעוט ופרקתי מעלי עול ההתמדה בלימוד.

וכראותם חנוי וחמונתי ויקציפו עלי והתחילו לעמוד עלי אנשים חכמים להוכיחני, והנהגה היה אז לנסיעת בעל הדרשנים, והיה מדרך הדרשן להתאכסן בבית חנוי כי הוא היה עשיר והנכבד בעיר ופרנס, וביקש מכל דורש להוכיחני, והיה בהוכיח אותי השבתי לו אפילו אם אלך בטל עשרים שנה אתעלה יותר בלימוד מכל לומדי העיר זהאת, וכך היה תשובתי לכל דורש.

ויהי היום ונתאכסן דורש אחד טוב וחכם חרשים, וכאשר הוכיח אותי השבתי לו כנ"ל, והשיב אמרוי לי, טוב דבריך נגד לומדי העיר הזאת, אבל מה תעשה כשיכיעסו עליך חמונך ויפשיטו מעליך בגדי החמודות וילבשו אותך בבגדים הבלויים והסחובים, וישלחו אותך בחזרה להישיבה למקום שבאת מושם, מה תענה ובאיזה בוישת אנפין תעמוד לפני לומדי הישיבה שהם נתעלו מעלה מעלה ואתה ירדת מטה, הלא תכסך בוישה וכלימה.

והנה מיד נכנסו דבריו באוזני כארס של עכנא, ונפל לי במחשבתי שזה פירוש הפסוק באמור קדושים תהיו כי קדוש אני ה' וגו'. ולאורה מה דמיון בשך ודם לקדושת א-ל חי בורא כל העולמים.

אננם יכין בזה לומר, כי פן ואולי יאמר האדם בלבו הלא כשאפילו אלך בשרירות לבי להרשיע ביותר, עכ"ז אתעלה יותר בהקדושה מהטוב שבגויים, לזה אמר הכתוב לו יהי כדבריך בהאי עלמא, אבל מה תענה ליום פקודה בעת חזרת הנשמה למקורה למקום קדושתו, וזה פירוש קדושים תהיו, ואם תאמר הלא איך שיהיה, עכ"פ יותר קדושים אנחנו מהטוב שבאומות, לזה אמר לו יהי כדבריך בהוא עלמא, אננם כי קדוש

אני ובמקום קדושותי מזה תענו ותיכף כשנפל למוחשבתי פירוש הפסוק מיד הבטחתי לו שאחזור להתמודת הלימוד כבראשונה, עכ"ל.

(שפתי צדיקים)

איש אמו ואביו תיראו וגו' (יט, ג)

בגמ' (יבמות ה, ב) יכול יהא כיבוד אב ואם דוחה שבת, ת"ל את שבתותי תשמורו.

נושל. שלשה חברים היו בעיר וגברו בדעתם לנסוע למרחקים ללמוד חכמות חדשות והסכימו בדעתם שילך כל אחד במקום מיוחד כי אולי יזדמן איזה לימוד במדינה זו מזה שאין מוזדמן במדינה אחרת ולאחר שנה או שנים יתאספו אל כוקם אחד אשר יעדו. ויהי כי הקיפו הימים ונתאספו ובאו יחד איש פני רעהו התחילו מספרים כל אחד את החדשות אשר למדו. זה מספר ואומר אני למדתי אך לעשות מראה שיכולים לראות על ידה עד כמה פרסאות ויתפלאו מאד על לימוד יקר זה. והשני אומר לפניכם אני למדתי חכמה יקרה אך לעשות עגלה ומרכבה שיכולים לנסוע עליה כמה פרסאות ברגע אחד. והשלישי כוספר לפניכם אני לדתי רפואה יקרה המועלת יותר מכל צרי והיא מוסוגלת מאד לכל סוגי החולי. ואחר הדברים האלה נשא לבם אותם ללכת יחד ויתהלכו באשר התהלכו. ויהי בבואם אל מלון עיפיים ויגעו, ויקח האחד את תרמילו והוציא את המראה לראות ולהביט בה וירא מרחוק כי בעיר המלוכה צוחה גדולה בחוצות ויחדיו מובחלים ודחופים על דברת בת מלך שנפלה בכוחה אנושה והרופאים כבר נלאו ולא יכלו למוצא תרופה. ויען השני ויאמר אני אעשה ואכין עגלה לבוא שמה ברגעים אחדים והשלישי אמר אני אתן לה התפוח אשר עשיתי בחכמתי להריח בה ותתרפא כרגע. ויהי הם באים שמה וזה נתן לה התפוח ונתרפאה מיד ותהי שמחה גדולה בחצרות המלך והשרים והמה מוחלים בחללים לפני השלשה אנשים החכמים האלה אשר ע"י שלשתם נתגלגלה אל בתו היקרה הרפואה אחר כך קרא המלך אותם ואמר להם מה אשיב לכם גמולכם הטוב אם אפתח לכם כל אוצרותי אין די בהם השב גמול על הטובה אשר השיגתם ככם ואתם שפטו נא ובחרו מכם אחד שישא בתו. ויהי כששמעם את הדבר הזה התחילו כותוכים זה עם זה. זה אומר אני קודם כי אני ראיתי תחילה במראה אלי התודע הבר. והמה עונים ואומרים מה בידך לפעול עם המראה לולא התפוח אשר בידו. וזה אומר לולא העגלה אשר הוצאתי לא פעלתם מאומה. ויהי בהשמע קול ההתנווכחות לפני בת המלך, פיה פתחה בחכמה ואמרה כן הדברים כי זכות כל אחד שזה כי לולא זה מה היה פועל זה אז זה. אמנם הויכוח הזה אי אפשר לברר אותו אם נדבר ממה שעבר כי בדבר ההזדמנות אשר עבר עלי ודאי זכות שלשתם שזה. אכן אם נדבר מוזמן העתיד אפשר ללבן ולברר הויכוח הזה במועט אומר ודברים כי על הימים העתידים מה לי לראות במראה מה לי העגלה אשר הוציא זה. אכן התפוח אשר ביד פלוני הלא אני צריכה אליו ערב ובוקר וצהרים כל הימים תמיד כי אני רכה וענוגה חלשת מוגז וא"כ זכותו גדול משהלם. הנמשל כי רז"ל אמרו (קדושין י, ב) שלשה שותפים באדם הקב"ה ואביו ואמו. וא"כ תחקור לקול מני ראוי ליחרד יותר, אכן לא אכחד כי מבלעדי אחד מן השותפין לא באת אל גדר הוי" ומוציאות אבל אם לא נדבר ממה שעבר אבל נדבר מהימים העתידים בקל יתברר לך בקול מני ראוי להזהר יותר. כי האב והאם אחר שכבר הבן במוציאות בעולם אין לו עוד צורך כל כך אל שני שותפים האלה. אכן השלישי הכי נכבד כי אליו האדם צריך בכל רגע להמשיך אליו שפע חיותו ומוזנו וסיפוקו. וזהו יכול כבוד אב ואם דוחה שבת ת"ל את שבתותי תשמורו אני ה' המהווה המוציאות גם אלקיכם המושפיע בתמידות.

(משלי יעקב)

ואת שבתותי תשמורו וגו' (י"ט, ג)

ביום חמישי כ"ז חשוון תשנ"ח נסע כ"ק אדמו"ר הרח"ק מוויזשניץ לוינה שבאוסטריה לשהות של כמה ימים עבור מוסדותיו הק', והיה אמור לחזור לארצה"ק כבר ביום רביעי שלאחר מכן, אמנם מזה מוצעדי גבר,

ומאת ה' הייתה זאת שבארה"ק ערכו "הסתדרות העובדים" שביתה כללית במשיק, וגם נמל התעופה היה סגור, ואין יוצא ואין בא, וע"כ נשאר הרח"ק בוינה לשבת נוספת.

בחודש אדר תשע"ג הגיע אלי ידיעה והבנה "בהשגחה פרטית" ההיא שהיה אז בזה שרבינו נשאר שם. כאשר היה רבינו בתחילת השבוע שם בוינה, הגיעו לפניו בבית האכסניה אצל הרח"ק ר' יהושע פרידמאן הי"ד, בעלי בתים ואברכים להתברך מפי קדשו, ובעת שהיו לפניו כמה אברכים בינותא, שאל אותם: האם יש בוינה "ועד השבת"? האברכים חיינו בינם לבין עצמם, והשיבו לרבינו שהקהילה החרדית כאן מאוד קטנה, וגם היא מחולקת לכמה קהילות קטנות, ואין כאן עבור מני לעשות "ועד השבת", רבינו השיב להם שאסור שיהיה כדבר הזה, "קהילת וויען ללא ועד שבת"? ודיבר לפניכם מוחשיבות וגודל קדושת השבת, ואמר להם שאינם הולכים לביתם עד שמוננים כאן "ועד השבת של קהילת וינה", וכך בוינה רבינו ז"ע את הרב יעקב סופר שליט"א [בן גאב"ד פאפא פניה"ק וחתנו של הרב שווארץ רב קהילה בוינה] לראש ועד השבת, ועוד ג' אברכים לחברי ועד השבת. האברכים הלכו לביתם עם "המינוי החדשי", ואינם מבינים עדיין מה הועד הזה יעשה כאן בוינה ועם מי בדיוק הוא הולך לעבוד.

הרבי נשאר הרי עוד כמה ימים בוינה מופני השביתה, ואז בין העומדים שהגיעו לקבל ברכת קדשו ולשאול בעצתו הגיע יהודי מוקומי קצת מוודרני, ורוצה ג"כ להכנס לרבי, כאשר נכנס פנימה החל לבכות, וסיפר אשר בנו החליט להינשא לנכרית, והוא לא יכול לסבול את הדבר הזה, זה נמש בנפשו, הרבי ביקש ממונו לשבת, ושאל אותו: מה הפרנסה שלך? והשיב שיש לו חנות למוכרת מזכרות וצעצועים קטנים, ושאל רבינו: ומה עם שבת? האם החנות סגורה בשבת? והשיב הלה שאי אפשר לבקש ממונו לסגור את החנות בשבת, כי עיקר הפרנסה מגיע מימים של שבת וראשון, והוא מוכן לסגור ארבעה ימים באמצע השבוע... שאז אין כמעט קונים, אבל אם יסגור בשבת אזי עדיף לסגור בכלל את החנות.

רבינו היה מוועזע עד עמוקי נפשו, יהודי זה מחלל את השבת, והפירות של מועשיו מגיעים אצל בניו רח"ל, והאך מוחלים אותו ואת בנו מווייגר ומרדת שחת, רבינו קורא מיד לבעל האכסניה ואומר לו שיתקשר לאברכים שמונה אותם לוועד השבת של וינה ויאמר להם שיבואו אליו בדחיפות. האברכים לא יודעים מה רוצים מהם, אבל הרבי קורא, אין בריחה מגיעים מיד, היהודי הנ"ל כוחה בחוץ והרבי כוספר להם את הסיפור ששמע מהיהודי, והוא אומר להם תוכחה, אין פה בשביל מני לעשות ועד השבת? יש פה יהודים שמוחלים את השבת ואח"כ הילדים מתבוללים בין האמונות רח"ל,

ואז פונה אליהם הרבי בזה"ל: "מה אומרים חברי הועד השבת של וויען? אם היהודי יבטיח שהוא סוגר את החנות שלו בשבת ויתחיל לשמור שבת, אזי אנו מביטחים לו שבנו יעזוב את הנכרית וישא בת ישראל כדת משה וישראל ויהיה לו יודישע נחת?" האברכים שיישבו שם הרגישו שהם במועמד של בית דין, והרבי פה מופעיל כח מן השמים לפסוק כאן פסק וחס צריכים וחייבים להסכים עמו, אפילו שלא יודעים עדיין מה הכח של "ועד השבת" אבל בכח של הרבי הקדוש הוישב כאן האמינו, ואז אמרו לרבינו שבוודאי כך יהיה, והרבי נורה להכניס את היהודי לקודש פנימה ואומר לו בזה"ל: חברי היועד השבת של וויען? הוישבים פה החליטו שאם אתם תסגרו את החנות בשבת, אזי בנכם יעזוב את הנכרית, וישא בת ישראל כשירה, ותראו ממונו הרבה נחת דקדושה.

היהודי החל לבכות שוב בהתרגשות, ואמר לרבינו שכמוכן שקשה עליו מאוד לסגור את החנות, אבל בשביל זה הוא מוכן ללכת אפילו במסירות נפש, ונתן הבטחתו לסגור את החנות, ולהתחיל לשמור את השבת. וכוספר לי הרב ר' יענקל' סופר, אני מוכיר אישית את בנו של היהודי הנ"ל, היום הינו אברך חסידי עם שטריומל, יושב ולומד, ויש לו שבעה בנים יקרים הלימודים במוסדות הכי מפוראים באחת הקהילות הק' באירופה, וגם אביו שומר תורה ומצוות, יש לו רק קצת תרעומות על הרבי, הוא רצה יודישע נחת, אבל שהברכה של הרבי תפעל עד כדי כך שבנו יילך עם שטריומל, זה קצת מוגזם בשבילו... ועכשיו הבנתי מדוע בארה"ק

היו צריכים לעשות שבייתה, להציל מרדת שחת יהודי בעיר הבירה וינה. [בעת שנוחת השבע ברכות של תלמיד הישיבה (טשעבין) הרב אברהם אליהו פרידמן שנערכה בבו"פ בביתו של סב החתן הרב מיטענקא שליט"א ביקשו כונני לדבר לפני הקהל, והיות ובשכונת בו"פ ידוע לכל המערכה הדגולה של רבינו ז"ע על מלחמת השבת, החלטתי לספר עובדה זו, וכשסיימתי את הסיפור שכיום הוא אברך חסידי עם שטר"יכיל ויי"סע זאק"ו וכו', נגש אלי אי' המשתתפים, ושאל אותי בלחש עם כוונתי על האברך פלוגי אלמוני, והיות ואמר את השם הנכון אישירתי את העובדה שאכן מדובר הפלוגי, והודיע האברך לקהל שהוא ג"כ מוקהילת וויזע, ומכיר את האברך, והמעשה לא כ"כ נכון שהרי האברך לא הולך עם ויי"סע זאק"ו... וחזן מזה הכל אמת ויציב...]

(הרה"צ רבי שלמה רוזנבוים שליט"א אב"ד זוטשקא ירושלים, שמועות טובות)

בצדק תשפוט עמיתך (י"ט, טו).

צדק תשפוט עמיתך, ודרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין ד"ג ע"ה) הוי דן את חבירך לכף זכות, קבלנו ממנו אלקי העש"ט ז"ע שפירש הפסוק (תהלים ל"ט) מכל פשעי העילני חרפת נבל אל תשימני, כשרואה אדם דבר נבלה מאיש רשע, שעבר עבירה חזקה, ידן אותו לכף זכות, כי מלך רדיפת היצר הזוער בו, עושה, ומלך פחיתות חומר העב, שאינו יודע חומר האיסור, וכל זה וכיוצא בזה, וזוהי מניל גם עצמו מדין, כי באמת כיון שרואה דברי נבלה בחבירו, ידע שיש בו בעצמו גם כן מעין דבר זה, שיש עליו דינים ומקטריגים, וכשימצא זכות לחבירו יהיה גם עליו זכות, וזוהי שאינו מעורר דינים על איש חוטא, שעושה מחמת התגברות היצר הזוער בו, איזה מעשה רשע, מקיים זוה (צ"פ משפטים) לא תטה משפט אציון צריבו, בעת שעוצרין עליו נסיונות וריבות ממי מריבה מים הרעים והזדונים, אלא תעורר עליו כל מיני זכות,

ובאמת כל זה נסיון גדול, כי קבלנו שאין נגזר על אדם שום גזר דין, אלא אם כן הוא פוסק בעצמו כן, וזוהי לא יפסוק על עצמו, אלא מראין לו אדם שעשה איזה עבירה מעין מלאכתו, מלאכת עבירה שלו, והוא פוסק עליו את הדין, וחוסה זה הדין על עצמו ר"ל: (אזכר החיים פ' משפטים דק"ג ע"ב):

צ"ס העל שם טוב ז"ל שמעתי פירוש על המשנה (אבות פ"ג) אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו, שהקשה הלא אמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ד"ג ע"ב) שלעתיד ירכיב חגור על הסומא הנשמה והגוף וידונם ביחד, כי הנשמה בעצמה אין יכולין לדון שהוא חלק אלוהי ממעל, וצלי הגוף וודאי לא היתה חוטאת, והגוף בעצמו אין יכולין לדון שהוא דומם צלי הנשמה ע"ש, ואם כן קשה איך יכולין לדון את האדם בעולם הזה, כשהוא ישן, והנשמה לצדה הולכת למעלה, והגוף מונח על המטה, והנשמה צלי גוף אינם יכולין לדון כנ"ל, ואם כן איך מנינו עוגשין בזמן שאדם חי,

ותירץ דבאמת אין דנין אותו למעלה בשום עונש, רק כמעשה דנתן הנביא שזא אל דוד המלך ואמר לו בדרך משל (שמואל ב' י"ג) ולרש אין כל כי אם כבשה אחת וכו', והשיב דוד המלך כי בן מות הוא, ואמר לו הנביא אחר כך אתה הוא זה האיש, כן כשרואים למעלה לדון את האדם על איזה עבירה, מראין לו מן השמים זו העבירה ומעשה זו בצגנון אחר, אלא אדם אחר, וזה האדם הוא כועס על חבירו, ואמר שהוא ראוי שיעלה לו כן וכן, ומה שאמר ודן את חבירו, זוהי הפסק עצמו דנין אותו, כי הוא בעצמו היה דן את עצמו בלא מתכוין, ועל כן הזהירו חכמינו ז"ל (אבות פ"ה) והיה דן את כל האדם לכף זכות, כי צהיות כשידין את חבירו לזכות, לא יתן פסק על עצמו, ולא ידונו אותו בשום עונש בחייו, וזה שאמרו ואל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו, ר"ל דבר זה תדע שאין מראין לך מן השמים מעשה חבירך שדין אותו, עד שתגיע למקומו ממש, שעשית גם אתה כמעשה חבירך, ומראין לך מן השמים

מעשה חבירך שדין אותו, וכאשר תדין אותו כן יהיה לך, ונמצא שעל ידי זה תמיד תראה שדין אותו לכף זכות, וזוהי תדין אותו בעצמך גם כן לכף זכות ודפח"ס: (פרי חיים אבות פ"ג מ"ד, ופ"ג מ"א):

(בעל שם טוב על המורה - פרשת קדושים)

הוכחו תוכיחו את עמיתך וגו' (י"ט, יז).

הוכח תוכיח את עמיתך יש לדקדק הכפל הוכח תוכיח. גם את למה לי. כ"ל בעוה"י הנה איתא בערכין (דף טו ע"ב) אמר ר' טרפון תמה אני אם יש בדור הזה מי שיקבל תוכחה אם יאמר לו טול קיסם וכו' אמר לו טול קורה וכו' והכוונה בדברי רבי טרפון נראה לפי משמעות לשונו בדודאי ראוי להוכיח איש את חברו אף שלא יקבל תוכחה דממה נפשך ראוי להוכיח דאם לא ימצא אלל המוכיח עצירות שיאמר לו טול קורה אזי יקבל תוכחה ואם ימצא איזו עצירות אלל המוכיח שיאמר לו טול קורה מ"מ הוא טוב שעל ידי זה ידע המוכיח מה שחטא וישבו.

אך זהו שייך אם המוכיח בן עיר ועמיתו של אותו אדם שהוא מוכיח אותו לכך שייך ממ"נ אצל אם המוכיח הוא מעיר אחרת אז לא שייך הממ"נ דאינו מכיר במעשיו של המוכיח ומ"מ דבריו אינם מקובלים מפני שהם דברים שאינם יוצאים מהלב שהוא בעצמו אינו טוב, וזהו פ"י הפסוק הוכח היינו כל אדם אף שהוא בעצמו אינו טוב ולא יהיה דבריו מקובלים מ"מ ממה נפשך יוכיח אותו דאם לא יקבל דבריו אז הוכיח לעצמו על ידי זה שיאמר לו טול קורה, וזהו דוקא עמיתך פ"י ע"י עמיתך אצל אחר שאינו עמיתך אינו ראוי להוכיח כשהוא בעצמו אינו טוב:

(ר"ב י"ב)

לא תשנא את אוזיך בלבבך וגו' (י"ט, יז).

פ"א צוה הח"ק הר"י"טו כגאסטנין זצ"ל לשני אנשים שיקבצו סך הגון מהנגידים שהיו אז בגאסטנין ונגיד אי' כווארשא רצה ליתן להם נדבה קטנה. וחרה להם הדבר וסיפרו זאת בפני הגה"ק זצלה"ה. ואמר להם בזה"ל כתיב לא תשנא את אחיך בלבבך. אם יש לך לב טוב. יש לך לעצמך. ואיננו רשאי לשנא בזה לאחרים. ע"כ:

(שיח שרפי קודש)

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (י"ט, יז)

צ"ס ה"ק הר"י מווארקי זללה"ה, נכנס יין ילא סוד (עירובין סה). הסוד אלל ישראל ואהבת לרעך כמוך, אהבה וריעות, והסוד אלל העכו"ם הוא רציחה, ועל מרבץ תחי' (בראשית כ"ו) לכן אם בני ישראל יושבים יחד לשמות ונכנס יין ילא הסוד אהבה, אהבת הש"ת ואהבת חבירים, והעכו"ם אם יתחילו לשמות נראה מהם מחלוקת ורציחה והבן:

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (י"ט, יז)

הפ"י הוא כך ואהבת לרעך היינו הרע שלך, שזאם ח"ו יבוא אליך איזה רע ר"ל, תאהב אותו ג"כ, כי כמוך, היינו צאם שחביט עליך ועל מעשיך שאתה עושה תמיד דברים אשר לא יעשה, אז תדע כי אני ה', במדת הרחמים נפרע ממך ולא כפי שמגיע לך במידת הדין רק ברחמים גדולים.

(ילקוט מאורי אור)

ואהבת לרעך כמוך אני ה' (י"ט, יז)

בספ"ק מוצא ד"אהבה" בגימ' י"ג וכשאנשים מישראל אהבים זה לזה הרי יש צ' פעמים "אהבה" שיחד הם בגימט' כ"ו שהוא שם

הויה שהיא שם של רחמים, ו"כמוך" בגימ' פ"ו שהוא שם אלוקים שהוא מידת הדין, וזה אפשר להעמיס בכוונת הכתוב, גדול הכוח של אהבת ישראל, ש"ואהבת לרעך" דלוי יש צ' פעמים "אהבה" וזה גורם, שאפילו אם כעת חלילה יש מידת הדין "כמוך", זה יהפוך ל"אני הויה" שיתהפך לטובה ועורר מידת הרחמים.

ואהבת לרעך כמוך (וי, יז).

גימ' חורפו שאל הרה"ק רבי אברהם חיים מולאטשוב ז"ע למורו ורבו הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג ז"ע, מלוא זו כ"ד היא מתקיימת באחד שהרע לחצירו, איך יוכל לאהוב אותו אחרי שהרע לו, והשיב לו, הלא כל ישראל נכללים הם באדם הראשון, וכשם שאדם שנחצט צידו או צרגלו לא יעלה על הדעת שידו האחרת תעניש את היד המוכה מדוע עשמה כך, כמו כן אדם מישראל שהרע לחצירו הרי צרור הדבר שצלי דעת עשה כן, ואם היה מצין את חומר האיסור צדק לא היה עושה מעשה כזה [ואם ועוד דהא לאו אדעמיה צעת עשייתו, וכמאמרס (סוטה ג.) "איך אדם עובר עזירה אלא אם כן נכנסה צו רוח שטות"], וא"כ מה לנו כי נליץ עליו הלא צטר מצטרנו הוא ואיך נכנס עליו? (הוצא צספרו 'אורח לחיים' פרשת נח ד"ה אלה, ופר' שמיני ד"ה אי ויהי ציום).

וצזה ציאר הרה"ק רבי יחיאל מיכל מגלינא ז"ע [חתנו של הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן ז"ע] צספרו 'קצ ונקי', את סדר הפסוק, דצרישא אמרה תורה "לא תקס ולא תטר", וא"ת האיך אפשר לו לאדם לצבול את חצירו שעושה לו רעה, לזה מלמדת התורה "ואהבת לרעך כמוך" שידמה בצפשו כי חצירו הוא אבר אחד מן אבריו שלו, וא"כ כשם שאדם אינו נוקס צעלמו על מכה שקיבל וכדו' כך ינהוג גם עם אחרים, ומסיים בצפילה "השי"ת יזכנו לאהוב כל אחד מישראל, אמנ". (מפי ספרים וסופרים)

הרה"ק רבי יהושע העשיל נוקאמארנא ז"ע [בנו של הגאון בעל היברוך טעם' ז"ע] היה נופלג במודת אהבת ישראל לכל יהודי בכל מוצב שיהוא [ואף על מוצבתו נחרט שבח זה שהיה 'אוהב ישראל'] להנחיש עד כמה היה נופלג במודה זו יעיד הסיפור הבא: בימים ההם גזרה מלכות הרשעה על גוים הצעירים ליצבא, דבר שהיה סכנה בגשנויות ורוחניות לנפש בחורי החמד, אכונם בדרך כלל יכולים היו להשתחרר מן הגוים על ידי תשלום כופר נפש בסכומי כסף אדירים.

אף על העיר קאמארנא לא פסחו קלגסי הצבא הרשעים, וביים מן הימים הגיעו כדי לגייס את כל צעירי העיר לשרת בצבא, חיש כזה הוליד עוף השמים את הקול שהרשעים כבר אספו את כל בחורי הישיבות כדי לגייסם ליצבא ומיד יצאו עסקני העיר וגבאי צדקה דחופים ומבוהלים לאסוף כסף כדי לשחררם. יגיעתם נשאא פרי וברוך לא דרך הצליחו בעמל רב לאסוף סכום כסף גדול ובכך באו לבקש מראשי הצבא לשחרר את הבחורים, אך מושפרו את כונין הכסף מוצאו שייש בידם כוספיק כסף לשחרר את כולם חוץ מנחור אחד, וכיון שהיה בנייהם בחור קל דעת ופורק עול החליטו העסקנים פה אחד שאותו לא יטרחו לשחרר.

אך משהגיע דבר ההחלטה לרבי יהושע העשיל מרא דאתרא יצא ורץ בסערות נפש אל עבר בית הכנסת, שם ניגש באימה ויראה מול ארון הקודש והוציא את כתרי הספרי תורה שהיו עשויים כסף, ואמר בקול גדול ובלב נשבר "הלא כל אחד מישראל יש לו אות בתורה, ואם יש יהודי אחד הנמוצא בשבי - מזה לך ולכתרים האלה, על כן אלך ואוכרם כדי לפדותו, ולכשירווח אפדה את הכתרים ואחזירם במקומם..." ובזאת מיהר לגשת אל סוחר בכלי כסף כדי למוכרם ובסכום המועות שקיבל תמורתם פדה את הבחור האחרון מידי הצבא.

לאחר מכן התייחד עם הבחור הלז בחדרי חדרים, ואמר לו דברים היוצאים מועומק הלב "עבורך ועבור נשמתך מוכרתי כתרי הספר תורה, ואיך תמשיך להתנהג בדרך הרעה, הלא אם חיו לא תשוב בתשובה תגרום בזיון עצום לספרי תורה", אלה זכאלה הוסיף להוכיחו ולהניס לבבו שיישוב מדרך הרעה, ומאותו היום נהפך והיה לאיש אחר.

מסתבר שמודה זו של אהבת ישראל ירש מאביו הגדול, וכמו שמוסופר שפעם ראה היברוך טעם' שנים מוצאצאיו מושוחים בנייהם כשבת צחוק עולה על פניהם, בראותו כן נחרד עד עמקי נשמתו והוכיחם לאמר "איך אפשר ליצחק - כאשר בקצה עירנו יושבת אלמנה כוסכנה הסובלת מוצרות וחללים רעים..." (וראה עוד בספר 'ברוך שאמר', תולדות הרה"ק מגארליץ עמוד ה, בשם הרה"ק מוצאצא קלוזנבורג ז"ע).

(מפי ספרים וסופרים)

והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה', ואבדיל אתכם מן העמים לזהיות לי (כ, כו).

הנה איתא במדרש תנחומא (מלוא יג) כל מקום שנאמר לי הוא לעלם ולעלמי עלמיתא.

נראה לומר על פי האמור צ"אגרא דכלה" עה"פ והיה עקב תשמעון, דהנה כל איש מישראל מוכרח לצסוף להגיע למקור שורש מחצבתו, ואף אם הרצה לחטוא מ"מ אחרי זיכוכים וצירופים שונים יגיע לתכלית. על כן אמרה תורה: "והיה עקב" - ש'לצסוף' יהיה "תשמעון", וא"כ מה לו לאדם למשוך הדבר עד שיעצור כ"כ הרצה זיכוכים אלא ישוב מיד בתשובה.

ו"ש: "והייתם לי קדושים" - היינו צסוף כל סוף מהיו מוכרחים צסוף כל הדורות לחזור למקור מחצבתם ולהיות קדושים, ואם כן אל יתייש האדם. ועד כמה לא יצוא לידי יאוש אמרה התורה: "ואבדיל אתכם צין העמים" - וכפי' רש"י לעיל (צפסוק כה) שהצדלה הוא צין נשחט רוצו של סימן לנשחט חציו וכמה צין רוצו לחציו מלא שעה, ור"ל שגם אם תיפול עד למצב שיהיה כחוט השערה צינו לצין העמים, מ"מ אל יפול רוחו צקרצו אלא יתחוק וידע נאמנה שלא ידח ממנו נדח, וסופו שיגיע לתיקונו. וזה מרומנו בצאומרו: "להיות לי", היינו לעלם ולעלמי עלמיתא, צסוף כל הדורות, שאז יחזרו כולם למקור שורש מחצבתם. על כן יתחוק האדם לידע שמועיל תשובה בכל אופן ומצב.

(כ"ק מן אלמור' הנהיך מלגנו שליט'א צסעודת עמיקא קדישא פר' אל"ק משפ"א)

רגל מלפאותה, אף אין לו שום שנהא על הרגל ההיא, כי מי היא הרגל ומי הוא גופו ופניו, הכל ענין אחד, אך שהוא מתחלק לאיברים. רק שהוא חושב בדעתו שעונותיו גרמו לו, כן הדבר, אם ארע שלא היטיב עמו חברו באיזה טובה שבקש מאתו, או אפילו שצערו וגדפו באיזה דבר, שלא לנקם ולנטר את השנאה עליו, כי מי הוא חברו ומי הוא, הכל משרוש אחד יצאו.

ומסמך לרעיון זה את דברי המדרש (ויק' פרשה ד, ו) שנמשלו ישראל לשה ככתוב (ירמיה ג, ז) "שה פורה ישראל", מה דרכו של שה, לוקח באחד מאיבריו וכולם מרגישים, אף ישראל אחד חוטא וכולם נענשים. תני ר' שמעון בר יוחאי, משל לבני אדם, שהיו באים בספינה, נטל אחד מהם מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו, למה אתה עושה כן, אמר להם, מה איכפת לכם, לא תחתני אני קודח? אמרו לו, מפני שאתה מציק לעינו את הספינה, ע"ש.

בשאריות מנחם' מביא הרה"ק רבי מנחם מנדל מיושאו ז"ע בשם הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאלב ז"ע, וצ"ק קבלת עול מלכות שמים הוא לזון את חבירו לכף זכות, והרמז לכך שתיבות "זן את כל האדם לכף זכות" עולה בגימטריא כמנין "שמע ישראל ה' אלינו ה' אחד" (1118), ולכן נסמכו בפסוקים "ואהבת לרעך כמוך - אני ה'", ששניהם שוים, ואם יאהוב את חבירו כמותו ממש וידון אותו בכל מעשיו לזכות, יחשב לו זה כייחוד קוב"ה ושכינתיה.

1 נוראות יסופר עליו בספר 'שמן הטוב' להר"ר אברהם מיכלזאהן ז"ל (חלק ב' סיפורים אות טו), ובין השאר מביא שכתב הגאון רבי שמואל הכהן אב"ד שיטאווא צוק"ל בזה"ל: בימי עלומי שמעתי מאיש זקן אחד שסיפר בשם הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפסא ז"ע שאמר על הרבי ר' שמעלקא, שהיה גדול בתורה כמו הרבינו תם, והוסיף כי בעונה ויראת שמים הוא ירא להכריע.

מספרים, שכשנסתלק הגה"צ רבי מנחם מנדל קראכמאהל בעל ה'צמח צדק' (הקדמון) צוק"ל בניקלשבורג (בשנת תכ"א) אמר, שלא יקברו איש על ידו עד מאה שנה, ולאחר כמאה שנים (בשנת תקל"ח) הלך לעולמו הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג ז"ע וקברוהו על ידו.

2 וב'אורח לחיים' (פרשת נח) מוסיף עוד, ששאל את הרבי ר' שמעלקא ז"ע, שאם רואה האדם אדם רשע לפני המקום האיך אפשר לאהוב אותו כאשר אינו מקיים את מצוות ה', וגם לזה תירץ לו שהלא נשמת כל אחד מישראל הוא חלק אלקי ממעל, ולכן צריך האדם לחסם על הקב"ה שהניצוץ הקדוש שיש בחבירו נלכד בקליפות, ודפח"ח.

ויש לצין, שסודו זה של הרבי ר' שמעלקא ז"ע, מבוואר כבר בירושלמי (דרים פ"ט ה"ז), והעתיקו החפץ חיים זצ"ל (שמיירת הלשון) שער התבונה ירש פרק ו' "...כמו שאם היה הולך בדרך ונגפה רגלו האחת בשניה, ועל ידי זה נפל לארץ ונפצע גופו ופניו וגם הרגל ההיא, מלבד שאין עולה בדעתו לנקם מאותה

מראש צורים אראנו - תולדות

רביה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זללה"ה, נולד לאביו הרה"ק רבי שמואל זאנוויל זיע"א אבד"ק זוואלוב שהיה בנו של הרה"ק רבי מרדכי פעשיס זיע"א שהיה רב בנעראיוב בנו של הרה"ק רבי אברהם בן הרה"ק רבי אברהם זיע"א מחבורת צדיקים נסתרים.

מקור מחצבתו - אודות יחוסו הרם העיר רבינו שהוא יודע יחוסו וט"ו דורות דור אחר דור היו בעלי רוח הקודש וי"ג דורות דור אחר דור עד דורו היו נוטרי הברית יודע שמותם דור אחר דור עד התנא האלוקי רבי יוחנן הסנדלר שהוא ממלכות בית דוד כידוע. (דגל מחנה יהודה אות ג' בשם מהר"ן מבורשטין זיע"א).

לידתו - אודות לידת רביה"ק מסטרעטין מקובל שהרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א עבר פעם דרך עיר זוואלוב היכן שהיה אבי רבינו רב העיר אבל בני אנשי העיר לא הכירו ברום גדולתו של אורחם הנשגב והתוצאה מכך היה שלא כיבדוהו כראוי להאי צדיק וקדוש, אבל רב העיר ה"ה אבי רבינו - רבי שמואל זאנוויל כן הכיר בגדלות אורחו וכיבדו כראוי עכ"כ שמסר לו כל כספו שהיה לו.

טרם נסע הרבי ר' שמעלקא משם פנה למארחו הנכבד הרב שמואל זאנוויל ואמר לו: תדע בשעה שהצדיק נסוע לעיר אחת הוא מבקש מהקב"ה שיתן לו כמה ברכות שיהיו תחת ידיו כדי שיוכל לברך האנשים שעזרו לו באותה עיר, ולכן היות שבעיר זו לא עזר לי אף אחד כי אם אתה לכן שאל ממני איזה ברכה שתמצא ואני אברכך.

הרב - ר' שמואל זאנוויל שמח ע"ז שמחה גדולה ובקש מהרבי ר' שמעלקא ברכה לבן זכר [צדיק כמותו] ונענה לו הרבי ר' שמעלקא וברכו ואמר לו: כי לא רק שיזכה לבן זכר אלא שהבן שיוולד לו יהיה צדיק גדול וגאון כמותו (כמו הרבי ר' שמעלקא) ואכן נתקיימה אז ברכתו נולדה לר' שמואל זאנוויל בנו ה"ה רביה"ק מייסד השושלתא דדהבא לבית סטרעטין הצדיק דמעיקרא רבי יהודה צבי מסטרעטין זללה"ה. (דגל מחנה יהודה אות י"ד).

ימי נעוריו - כבר בצעירותו היה רבינו נבדל מחבריו וראו אצלו דברים גדולים ורוח ה' החל לפעם בקרבו, כשהוא בן י"ב שנה היה שמו נודע העיר לעילוי ולמתמיד גדול.

עזר בקודש - כשהגיע לפרקו נשא רבינו הרבנית הצדקנית מרת טאבע רחל ע"ה בת הרב החסיד רבי אליעזר כהנא מראזלע זצ"ל שהיה איש קדוש, איש תם וישר עם הצנע לכת נפלאה שהיה לו אגרת יוחסין עד עלי כהן גדול ע"ה, לדאבונינו היה שריפה ונשרף האגרת. (דגל מחנה יהודה אות י"ד ואת ס"ט).

בדרכי החסידות

רבו הראשון של רבינו היה הרה"ק רבי ארון לייב מפרימישלאן זיע"א שקירבו מאוד והראה לו אותות חיבה.

אכ"כ כאשר התחיל להאיר ולזרוח האור של הרה"ק השרף רבי אורי מסטרעליסק זיע"א שהיה דר אז בעיר לבוב והיה נקרא אז בשם רבי אורי חסיד, נסע רבינו לעיר לעמבערג ומני אז נקשר נפשו בנפשו.

אופן ההתקשרות היה באופן נפלא, והכי מובא בדגל מחנה יהודה אות י"ט, בשעה שנתפרסם שמו של השרף מסטרעליסק רצה רבינו לנסוע אליו והיה לו השתוקקות נפלא לקבל פני

קדשו והיה לו אז הזדמנות בהשגחת הבורא שהיה איש עשיר מסטרעטין שהיה צריך איזה ישועה גדולה, והנה באותו זמן היה בלעמבערג צדיק אחד אשכנזי שהיה ג"כ בעל מופת, העשיר הנ"ל כששמע מצדיק זה בקש מרבינו שיצטרף אליו למסעו ללעמבערג והעושר יהא מליץ עבורו, והנה היות שרבינו כה השתוקק לנסוע להשרף הסכים להעושר ויסעו.

ויהי כאשר באו אל לעמבערג נסעו מיד לבית הצדיק הזה האשכנזי, והנה מיד כשנפתח הדלת ועוד לא ראה פניו נס רבינו החוצה במרוצה גדולה ואפילו לא רצה להביט בפני צדיק זה כי אמר שהוא מקליפת נוגה.

משם הלך תיכף לקבל פני קדשו של רבו השרף מסטרעליסק זיע"א אבל השרף היה אז באמצע התפלה ורבינו החליט להישאר שם לשמוע תפלתו, אח"כ הלך לקבל שלום ונתן פדיון נפש ואכל עמו סעודה ועכ"ז לא הרגיש רבינו בקרבו ההתקשרות של חסיד לרבו, אבל בשעה שעמד לנסוע לביתו נטל רשות מהשרף, השרף לזה אותו עד הדלת והניח ידו הקדושה והטהורה על כתפי רבינו ואמר בזה הלשון: "מיר זאלין זיך בקרוב ווייטער זעהן" אז התחיל לבו ליקוד כיקוד אש אהבתו ויראתו אל רבו וכאשר בא אל ביתו לא עבר זמן רב והיה מוכרח לנסוע להשרף מחמת האש הגדולה שבערה בקרבו ואז התחיל לנסוע ולהסתופף בצל קדשו והיה אחד מהתלמידים הגדולים ומחסידיהם של השרף.

לסיומו של דבר היה רבינו ג"כ התלמיד מובהק של רבו עם ה"א הידועה, רבו אהבו אהבה עזה וכאשר היה מדבר ממנו היה קורא אותו "מאן רבי יהודה צבי" ופעם אחת כאשר היה מדבר בשבחם של כל התלמידים שלו וכאשר הגיע לדבר בשבח רבינו הקדוש מסטרעטין אמר בזה הלשון: "איך האב מורא אז בני שלמה זאל חס ושלם ניט דארפין נדחה ווערין פאר איהם" כי הוא יהא ממלא מקומי אחרי ואכן כפי שחזה רבו השרף כן היה. (דגל מחנה יהודה אות י"ט. אור עולם אות ו')

לשרת בקודש - רבינו רצה כל ימיו להישאר על התורה ועל העבודה ולעבוד את קונו בלי שום הפרעות כשהוא פרוש מהבלי עולם הזה כלל אבל משמים רצו אחרת ובני הקהילה של העיר סטרעטין פנו לאביו הגדול שימנה עליהם רב ודיין שיורה להם את הדרך ילכו בה והוא הפנה אותם לבנו הגדול ה"ה רבינו הקדוש, אבל דא אקא שרבינו הקדוש לא רצה לשמוע לא מיני' ולא מקצתי' אבל לדבר אחד ניאות להם לשרת שם בקודש בתורת שוחט ובודק שחסרה להם. (דגל מחנה יהודה אות י"ח)

ונפשו קשורה בנפשו - עם רבו השרף מסטרעליסק זיע"א מדברי רבו עליו - צדיקי הדור כיבדו את רבינו עד למאוד, רבו הקדוש מסטרעליסק זיע"א אמר עליו בזה הלשון "איך וואלט געוואלט זוכה זיין אז חסידים זאלען שטיין פון מייך קלאמקע [ידיית הדלת] ביז זיין קלאמקע אין סטרעטין".

בפעם אחרת אמר עליו רבו הגדרה נפלאה וכך אמר: כשיבוא משיח צדקנו ילכו לקראתו כל הצדיקים, כל רבי עם קהל חסידיו, הבעל שם טוב יצא לקראתו עם תלמידיו וכן המגיד ותלמידיו ואני אצא לקראתו על תלמידי רבי יהודה צבי ולא אבוש כנגדם.

פעם אחת כבד השרף את רבינו לזמר המזמור של ברכי נפשי בסעודת ראש חודש, רבינו היה מזמר בהתלהבות עצומה ובדביקות עד שכמעט התבטל במציאות מחמת גודל הדביקות בהבורא יתברך שמו ונתעלף ורק עם התאמצות גדולה החזירו את נפשו.

מאז פקד עליו רבו לבל יזמר עוד מהיום שום זמר. וכן היה כמה שנים עד זמן קצר לפני הסתלקות רבו השרף שהיה אז בחלישות הכוחות ואמר אז בזה"ל: אם היה לי את מי לשלוח להתפלל לפני התיבה לא התפללתי בעצמי כי אני בחולשת כח, אך מה אעשה שאין לי את מי לשלוח לפני התיבה, אף אמנם יש בכאן רבי יהודה צבי מסטרעטין שהוא יכול להתפלל אך פחדתי לשלוח אותו להתפלל כי פעם אחת צוית לו לזמר ברכי נפשי והתעלף מחמת גודל הדביקות.

רבינו זכה לקירבה יתירה מרבו הקדוש השרף מסטרעליסק זיע"א יותר משאר תלמידיו שהסתופפו בצלו, ועליו האציל מרוחו להיות ממלא מקומו אחרי שבנו הרה"ק רבי שלמה זיע"א לא האריך ימים אחריו.

בין התלמידים המבוקשים בסטרעליסק היה עוד תלמיד ושמך הצדיק רבי אברהם הירש זיע"א שאותו חשבו כל התלמידים לגדול שבהם, אבל השרף אמר אז: בשמים אומרים רבי אברהם הירש יהי לרבי אבל אני אומר שרבי יהודה הירש יהא רבי!

עדות התורה חיים מקאסוב על רבינו - הגה"ק בעל תורת חיים מקאסוב זיע"א היה גיסו של השרף, פעם אחת שהה התורה חיים בצל גיסו לש"ק, במשך הש"ק ראה תלמידו הגדול ה"ה רביה"ק מהרי"ץ מסטרעטין זיע"א, אחר ש"ק אמר אודות גיסו שאינו מקנא בו בשום דבר חוץ מזה שיש לו תלמיד כמו רבינו שהם בבחינת משה רבינו ותלמידו יהושע בן נון וכמו שזו קרן הוד של משה רבינו היה תלמידו יהושע, כך זיו קרן הוד של השרף מסטרעליסק הוא תלמידו רבי יהודה צבי.

הנסיעות למדינת הגר - רביה"ק נשלח ע"י רבו השרף הרבה פעמים למדינת הגר ואמר אז בזה"ל: "אז משיח וועט קומען וועט מען וויסען וואס מיינ ר' יהודה הירש האט מתקן געוועהן אין אונגארין".

עם הרה"ק מקאלוב - פעם אחת היה רבינו בקאלוב ושהה שם אצל הרה"ק המפורסם נעים זמירות ישראל רבי אייזיקל מקאלוב זיע"א, בקש אותו הרה"ק מקאלוב שיאמר לו איזה דבר תורה מה ששמע מרבו הקדוש מסטרעליסק, השיב לו רבינו התורה של רבו הוא כמו המן שמכניס ואינו מוציא, הפציר בו הרה"ק מקאלוב מאוד, פתח רבינו את לבו ואמר לו בזה"ל: קוקט אריין אין מיינ הארץ וועט איהר וויססען וואס מיינ רבי איז! (מספה"ק דגל מחנה יהודה - סטרעטין ומספה"ק אור עולם - סטרעליסק).

ותהי ראשית ממלכתו - מעבודת השחיטה למנהיג ישראל
אהב את המלאכה - מלאכת השחיטה - כפי שהזכרנו לעיל לא רצה רבינו בעטרת הרבנות ועטרת ההנהגה והמשיך עפ"י פקודת אביו הק' לשרת בקודש בתורת שוחט ובודק. ידוע שהיו העופות רצים אחריו בשעה שהלך לשחוט, כמו כן הבהמות היו רובצים לפניו והיו פושטים לפניו צואריהם בשעת השחיטה.

מסופר שפעם אחת ברח שור מאדון אחד אל תוך היער והשור הזה היה פקיע שמו כשור נגחן והיה מסוכן ולא ידעו מה לעשות כיון שאי אפשר לתופסו עד שבאו כמה מאחינו בני ישראל והסבירו להאדון שאין לו עצה אחרת כי אם לקרוא להשוחט שבעירם - ה"ה רבינו, שישחוט השור. וכן היה האדון פקד לקרוא לרבינו וצוה אותו שיראה לשחוט השור הנגחן.

רבינו הלך לתוך היער, ויהי כאשר הלך אל תוך היער עם סכין השחיטה תיכף רבץ השור לפניו ופשט את הצואר ושחט ובודק כדת וכדין.

פעם אחת פרח עוף אחד מראהטין עד סטרעטין לתוך ידיו של רבינו כיון שהיה מתקנם ע"י שחיטתו! (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות י"ח).

צדיקי הדור מצווים על הנהגת האדמורי"ת - ברכות הימים נסע חסיד אחד שהתגורר בסטרעטין לרבו הקדוש החוזה מלובלין זיע"א, רבינו בקש ממנו שימסור עבורו קוויטל להחזוה, החוזה הקדוש בראותו הפתקא של רבינו אמר בזה הלשון "ער לייכט ער לייכט אין אללע עולמות!" תמסור לו בשמי שהוא מצוהו שיעזוב משרת השו"ב ויתחיל להתנהג באדמורי"ת וטעמו הוא כיון שיש כמה אלפים נשמות של בני ישראל המצפים ומשתוקקים לתפלתו שיעלה אותם למעלה ויש היכל אחד אשר אין נכנס לתוכו תפלתו של שוחט.

ויהי כשמע רבינו הצווי מפורש יוצא מן האורים ותומים עמד ונסע לרבו הקדוש מסטרעליסק זיע"א לדעת מה לעשות, רבו הקדוש לא ענה לו כלום. רבינו לא אמר נואש והחליט לנסוע עוה"פ לדרוש את ה' לדעת מה לעשות ורבו הקדוש לא ענה לו כלום, עד שהגיע זמן מתן תורתנו ורבינו הקדוש ערך נסיעה לסטרעליסק לקבל מתן תורה בצל רבו הקדוש לחג השבועות, בשבת אחר שבועות אמר רבו הקדוש לרבינו שגם הוא מסכים לכך - לדעת קדשו של החוזה מלובלין והטעם שעיקבו עד עכשיו משום "עס האט זיך געצויגן נשמות מארבע פינות העולם אצלו שיתקנם ע"י שחיטתו!" (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות כ"ט).

ותהי ראשית ממלכתו - רבינו הקדוש התחיל בהנהגת האדמורי"ת בערך בשנת תקע"א - ע"ה החשבון הוא שנצטוה מהחוזה מלובלין להנהיג עדה, והחוזה נסתלק בתשעה באב שנת תקע"ה לפ"ק, רבו הקדוש ג"כ הסכים עם ההנהגה, דברים נפלאים מסופר אודות ההתקשרות שהיה להתלמיד עם רבו בהקיץ ולא בחלום.

פעם אחת נסעו חסידיו סטרעליסק לרבים על שבת קודש והיה דרך קשה ולא היה באפשרות לבוא למחוז חפצם ולכן נסעו לסטרעטין הקרובה לשבת קודש אצל התלמיד הגדול של רבם.

בליל ש"ק אמר רבינו איזה חידושי תורה, אחר השבת כאשר באו לסטרעליסק טרם הגיעו להחצר הקודש היו שואלים ודורשים מה היה חידוש במשך ש"ק וכאשר שמעו התורה שאמר רבם הקדוש מסטרעליסק בדקו ומצאו שזה בדיוק מה שאמר תלמידו הקדוש בסטרעטין והלכו וסיפרו הדבר הזה להשרף מסטרעליסק, אמר להם: מה זה אתם מתפלאים על תלמידי רבי יהודה צבי כי בעת שקבלתי זאת התורה במתיבתא דרקייעא בגן עדן העליון גם הוא היה עומד שם והיה שומע".

ומאז התחיל רבינו להיות מפורסם בין החסידים, ופעם אחרת אמר השרף בזה הלשון: "מאן רבי יהודה צבי גנב'ט מיר ארויס דאס וואסיל פון די אויגען". (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות ל').

קשריו עם צדיקי דורו

עם הבני יששכר מדינוב זיע"א - רבינו לא פגש הבני יששכר אבל פעם אחת כשנסע רבינו עבר ליד איזה קרעטשמע ואמר רבינו למקורביו שהוא יגש לשם ואף אחד לא יגש עמו רק יעמדו מרחוק, ואכן רבינו ראה איך שהבני יששכר יושב ולומד ומעמיק מאוד בלימודו עכ"כ שלא הבחין ברבינו, רבינו יצא

משם ורחץ ידיו וברך ברכת אשר יצר והלך תיכף משם וצוה להבעל העגלה שיסע משם תיכף ומהר. הבני יששכר הרגיש אח"כ בריח טוב וקדוש בהבית ושאל מי היה כאן? והשיב הבעל הבית שאיש אחד בא לכאן ורחץ ידיו ואמר ברכת אשר יצר ותו לא. אחר חקירה מרובה נודע לו שהיה זה רבינו שביקר אצלו בלי שירגיש בו כלל, הבני יששכר אמר אח"כ שלמד מרבינו איך לומר ברכה, לעמותו רבינו אמר על הבני יששכר שראה איך שהוא לומד תורה לשמה והבני יששכר היה מתפאר עצמו כסדר בענין זה שזכה להרגיש קדושה יתירה מהברכה שבירך רבינו. לפני הסתלקותו אמר הבני יששכר לבנו הרה"ק רבי דוד מדינוב זיע"א שרבינו הוא הצדיק הדור שיכול לתקן נשמת בני ישראל וצוה אותו שיסע לקבל פני קדשו. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות כ"ב).

עם מהרי"א מזידיטשוב זיע"א - הרב הקדוש מזידיטשוב נסע לבקר בהיכלו של רבינו ואחר הביקור אמר רבינו על הזידיטשויבער שהוא לומד תורה לשמה ושהוא ירא שמים אמיתי. (מעשה אבות - ספינקא).

עם העטרת צבי מזידיטשוב זיע"א - לפני הסתלקות העטרת צבי בכה מאור, כששאלו לו למה הוא בוכה השיב ע"ז שהוא דואג אם יש עוד אחד בהאי עלמא שידוע לתקן נשמות בני ישראל כמותו ואח"כ נרגע באמרו שנזכר שיש הרה"ק מסטרעטין שיכול למלא מקומו בענין זה ונח דעתיה. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות ל"ז).

עם הגה"ק רבי שמעון יערסלוב זיע"א - רבינו פגש רבי שמעון מסמר לרבינו דברי חיזוק וברכה - דרכו היה לאכול ולשתות ועבד את קונו בצורה זו משא"כ רבינו היה עם כמעט משבת לשבת.

עם המגיד מטשערנאביל זיע"א - הרה"ק המגיד רבי מרדכי מטשערנאביל זיע"א היה שולח לרבינו קוויטל עם פ"ג כמה שנים בכל ר"ח אלול. (מאמר מרדכי - סלונים. דגל מחנה יהודה - סטרעטין).

עם האשל אברהם מבאטשאטש זיע"א - האשל אברהם הפליג בחיבתו את רבינו, מסופר שפעם אחת עבר רבינו דרך העיר באטשאטש והאשל אברהם יצא לקראתו והעמיד עצמו על כסא וברך בשם ומלכות ברכת שהחינו, וכשנסע רבינו משם הזדרז עצמו האשל אברהם בתפלתו [כיון שהיה בדרך כלל מאריך מאוד בתפלתו] כדי שיוכל ללות את רבינו כמו כן שתה עמו לחיים שהיה פלא גדול מאוד. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות ל"ט).

עם הרה"ק רבי יוסף דוד מאליק זיע"א - הרה"ק רבי יוסף דוד מאליק זיע"א היה מהצדיקים המפורסמים בשעתו, היה בנו של הרה"ק המפורסם רבי הערש לייב מאליק זיע"א, פעם אחת בא רבי יוסף דוד לרבינו, כשנסע משם אמר: יש רבי מן חסידים ויש רבי מן בעל הבתים, יש רבי שיכול להעלות נשמות בני ישראל ולתקנם ויש רבי שמשפיע להם בני חיי ומזוני, אבל כאן ראיתי שהוא רבי מהכל מהחסידים, ומבעל הבתים ומעלה נשמות בני ישראל ומשפיע להם בני חיי ומזוני. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות מ').

עם קדוש ישראל מרוזין זיע"א

הרה"ק רבי אורי מסאמבור זיע"א סיפר שפעם אחת הגיע קדוש ישראל מרוזין זיע"א לביתו של עשיר אחד וכיבדו העושר לשתות מכוס של כסף הרה"ק מרוזין שאל העושר מנין לו הכוס הזה? והשיב לו העושר שקבל כוס זה מרבינו, ע"ז השיב הרה"ק מרוזין שכעת אני מבין, הרגשתי קדושה יתירה בכוס זו. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות כ"ו).

אחר הסתלקות השרף מסטרעליסק זיע"א נסע קבוצה נכבדה מחסידיו לרוזין שכיבדם מאוד בתפלתם, אחר התפלה אמר:

זה אינו חידוש שהם חסידים כאלו, אם היה להם רבי כזה, ואינו חידוש להיות רבי כזה אם היה לו חסידים כאלו. אחר הסתלקות השרף הגיע רבינו לבקר בהיכלו של הרה"ק מרוזין ונועדו והתוועדו הצדיקים ביחד וישבו שניהם זה לעומת זה ודיברו ביניהם והחביבות בין הני תרי קדושים היתה נראה לעין כל, בשיחה זו היה נוכח קבוצה נכבדה מחשובי החסידים שהרשה להם להיות נוכח בשיחת חולין זו של הני צדיקיא, הרה"ק מרוזין שאל לרבינו מהו המחיר של חיטה ושעורה ועוד שאלות כאלו ורבינו ענה לו על כל דבר המחיר.

היה שם חסיד אחד ושמו ר' אליעזר מטאפרוב שהיה מהאריות בסטרעליסק ואחר הסתלקות השרף עבר לרוזין ולו היה נראה שהמחירים אינו כמו שאמר רבינו והתערב ואמר לא כן הוא המחיר אלא כך הוא המחיר.

אז הרים רבינו גבות עיניו הטהורים ואמר בלשון קדשו: אז מען ווייסט ניט פון וואס מ'שמוסט רופט מען זיך ניט אהן ואז צוה הרה"ק מרוזין שיצאו כולם משם והצדיקים הסתגרו בחדרם לבד.

אחר ששב רבינו לבית האכסניא שלח רבינו הרצועה מהתפילין של יד שלו להרה"ק מרוזין והרה"ק מרוזין שלח לו בחזרה הרצועה של התפילין של יד שלו וראו כולם ההתקשרות הגדולה שיש ביניהם. רבינו היה בידידות עם עוד צדיקי הדור. (נר ישראל - רוזין).

שקיעת החמה - הסתלקות רבינו הקדוש זיע"א

רבינו הקדוש נחלה בשנת תרי"ב לפ"ק עם חוליו אשר ממנו לא קם, כל גופו היה נפוח והרופאים אמרו שאין זה מין אנושי שיכול לסבול יסורים גדולים כאלה, כששאל אחד מהמקורבים ע"ז אמר רבינו: שבימי נעורי כשבא אלי חולה הייתי מתפלל עבורו במסירות נפש להבורא רפואות ופעלתי עבורו ישועה אבל כעת שאין בי כח להתפלל עם מסירות נפש כמו אז לכן אני מקבל על עצמי הצרות של הבאים אלי. (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות ע"א).

אחר הסתלקות רבינו הגיע משמשו ושמו זלמן להרה"ק השר שלום מבעלזא זיע"א, כשהגיע לבעלזא שאלו השר שלום אודות הנהגת רבינו על כל פרט ופרט, איך היה האכילה שלו ואיך היה השינה ועל כל סדר היום, אח"כ שלח לקרוא להרבנית מרת מלכה ע"ה ואמר לה בזה הלשון: דער סטרעטינער רבי איז געוועהן א פלא, איך קען דיר זאגן בתורת עדות אז שלש שנים קודם הסתלקותו איז ער שוין ניט געוועהן בזה העולם! (דגל מחנה יהודה - סטרעטין אות ל"ח).

ביתו אחריו: לרבינו הקדוש היה חמשה צאצאים: בנו בכורו הרה"ק רבי חיים זיע"א, בחיי אביו הק' היה מגיפה ועמד ר' חיים ליד הדלת ואמר הריני כפרת כלל ישראל ונסתלק זיע"א. בנו השני וממלא מקומו ה"ה רביה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א. בנו השלישי רביה"ק רבי אליעזר מאזיפאלע זיע"א שנסתלק בסטרעטין ומנו"כ באוהל אביו הק' ממנו יוצא שולשלת בורשטין. הבן זקונים הרה"ק רבי שמואל זאנוויל מסטרעטין זיע"א שהיה צדיק וקדוש ולא הנהיג אחריו עדה. בתו יחידתו הרבנית הצדקנית מרת רייזל ע"ה אשת הרב החסיד רבי חיים קרייטנער זצ"ל מזבארין, יש אליו תשובה בשו"ת דברי חיים ביו"ד ח"ב סימן ס"ח וז"ל התשובה: להרב וכו' מו"ה חיים קרייטנער נ"י בקהל זבארין חתן הרב הקדוש המנוח מוה"ר יהודה צבי זלה"ה מסטרעטין זיע"א.

... החסיד המפורסם רבי יעקב פיש זצ"ל היה איש מורם מעם [הרה"ק בעל ה'דברי חיים' מצאנו זי"ע כינהו בשם 'דער הייליגער רבי יעקב פיש'], בין שאר מעלותיו היה מפורסם במדת הכנסת אורחים שקיים למהדרין מן המהדרין, ופתח דלתות ביתו לרווחה לכל עובר אורח.

לא לרה"ק, הוא אלוקינו והוא אבינו ואין זולתו, ובפנימיות לבנו שנינו מכוונים לדבר אחד, אם כן מה לך כי תחזיר פניך ממני, ומאז והלאה היה השלום והאחוה ביניהם.

קודם שנסתלק [הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א] לחיי העולם בכה מאוד, וכששאלוהו למה הוא בוכה, אמר שהתבונן האם נמצא עוד צדיק שיוכל לתקן נשמות כמו שהוא היה מתקן, עד שמצא מרגוע לנפשו, באמרו שרואה כי הרה"ק רבי יודא צבי מסטרעטין זיע"א יוכל עוד לתקן נשמות כמותו.

(עבודת עבודה, שיחות קודש ח"א עמ' רצ"ב)

בצפת היה חסיד אחד מאנשי הרה"ק מסטרעטין שמו רבי אורי"לע סטרעליסקער ז"ל, והיה מספר כי בילדותו כלתה נפשו לילך לסטרעטין, מאחר ששמע מאביו שהיה עוד מאנשי הרה"ק מסטרעליסק על דרך העבודה המיוחדת שם, אך אמו לא הסכימה לכך, מאחר שלא היה להם מעות להוצאות הדרך, וחששה שאם ילד קטן בן תשע שנים ילך רגלי מרחק כזה יכול הדבר להזיק לבריאותו, המלמד שלו היה גם כן מאנשי הרה"ק מסטרעטין ופעם לפני ראש השנה סיפר לו שעומד לילך לסטרעטין לרבו ומוכן הוא לקחתו עמו, הילד שמח והלך בניגוד לרצון אמו לבית המלמד, ואשת המלמד תיקנה את מכנסיו שהיו קורעים ובלואים, וכך יצאו רגלי לסטרעטין, הדרך היתה ארוכה מאוד, במשך כמה ימים הלכו רגלי, עד שרגליו של הנער שלא הורגל בכך התנפחו ונפצעו והיה מיסור מאוד.

בהגיעם לסטרעטין בערב ראש השנה חלה הילד והיה לו חום גבוה, ונבהל המלמד ולא ידע לשית עצות בנפשו, והניחו בעזרת נשים של בית הכנסת, ושם שכב משך כל היום כשהמלמד דואג עבורו למשקה וכדו, אח"כ הזכיר אותו המלמד לפני הרה"ק, בליל התקדש החג, והנער עדיין שכב בעזרת נשים מלופף ביסורים ובחום גבוה, ויהי אך החלו להתפלל ערבית, והרה"ק מסטרעטין ירד לפני התיבה, חדר קולו הנעים בעצמותיו של הנער, וכשהתחיל לומר 'לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה', מגודל המתיקות שכח הנער מכל מכאוביו ומהחום וירד לבית הכנסת והצטרף להתפללים, כך סיפר היהודי שבדידיה הוה עובדא.

(מ'זקנים אתבונן' ח"ב עט' תל"ח)

הרה"ק רבי יהודה הירש מסטרעטין כשהיה נוסע בין עשבים, עצר לפרקים והיה תולש עשבים ממקומות שונים ומהם עשה רפואות שונות, ואמר כי בעברו שומע קולות מהעשבים, זה צועק אני טוב לרפואה זו וזו, ועשב אחר צועק שהוא טוב לענין אחר.

רבי בער ז'ראנער מצפת סיפר למרן [הרה"ק רבי מרדכי חיים סלאנים זיע"א] ז"ל שבדידיה הוה עובדא, כי פעם נסע להרה"ק זיע"א ובדרך נשברה רגלו ממש לחצאין ר"ל, והיו לו יסורים נוראים, והביאוהו להרה"ק מטשורטקוב שהיה אז בפוטיק (שם מקום), והתקבצו סביבו קהל גדול מאלו שבאו אל הרה"ק, והוא היה צועק וגונח בקולי קולות מגודל יסוריו, וקראו לרופא ונתן לו תרופות להוציא החום מרגלו, כי אמר שכל זמן שיש חום בהרגל אי אפשר לחבר העצמות, אולם כאביו ויסוריו נתרבו משעה לשעה וכל משחת הרופא לא הועילו להקל את יסוריו, פתאום ניגש אליו יהודי אחד ואמר שיש לו רפואה בשבילו אבל מקודם צריכים להצמיד את השברים, והרופא אמר כי מקודם צריך להוציא החום, ואם יצמיד את העצמות לא יכול לסבול היסורים, והנ"ל עמד בשלו שמקודם יצמיד העצמות, והוא יתן לו תרופה שגם היסורים יוקלו מעליו, בלית ברירה

כאשר קיבל הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זיע"א על עצמו להתייסר ביסורים, ובין השאר יצא למסע גלות בגבולות הונגריה [הוא היה אומר, שרק כאשר יבוא שילה יכירו וידעו איזה תיקונים תיקן בנסיעותיו], בין השאר הגיע גם לקאליב ולן בביתו של הרה"ק רבי יעקב פיש כשהוא מסתיר את זהותו, אולם כשעמד להמשיך בדרכו שאל אותו בעל האכסניא לשמו, סירב הרה"ק מסטרעטין לגלות לו, ושאלו למאי נפקא מינה, נענה רבי יעקב ואמר שיש לו 'ספר' מיוחד שבו הוא רושם את כל בעלי רוח הקודש שהתארחו אצלו [והיו לו ברשימה זו כמאתים איש] ולדעתו גם הוא מהם, לכן עליו לדעת את שמו כדי לרשום שם את שמו, ביקש הרה"ק מסטרעטין לראות את הקונטרס, וכאשר קיבלו עבר עליו והגיב "אכן, צדקת בשמות הצדיקים, אך חסר כאן אחד שלא העלית על הכתב, והוא אתה בעצמך..." אולם הבעה"ב דחה את דבריו, ואמר כי הגם שיש בידו לתהות על קנקני האנשים לדעת מי הוא בעל רוח"ק, אולם למדריגת רוח"ק לא הגיע, אך הרה"ק מסטרעטין התווכח עמו וטען שגם הוא בעל רוח"ק, משנתעורר הויכוח ביניהם החליטו ליכנס אל הרה"ק מקאליב שיכריע ביניהם, והוא אכן העלה שהצדק עם האורח.

(מפי ספרים וסופרים)

דרכו בקודש של הרה"ק מפרעמישלאן היה להשתמש ברוח הקודש באופן גלוי, וגילה דברים נסתרים ממש, ואף גילה ופירש לחוטאים את חטאיהם אשר עשו בימי חלדם, פעם נסעה אליו קבוצת חסידים מן העיר גרוסוורדיין, ובדרך אמרו איש אל אחיו שמחובתם לפשפש במעשיהם ולחזור בתשובה, שהרי הרה"ק מפרעמישלאן בוחן לבבות וכליות ויבחיין בעוונותיהם, ויהי כאשר הגיעו למפתן דלתו של הרה"ק מפרעמישלאן הוכיחם בתוכחת מוסר "אונגארישע גנבים, עטף ווילט מיר אויס-נאריין? [ברצונכם לרמות אותי], ועל ידי הרה"ק תשובה אחד למחוק את הכל..."

בהנהגה זאת לא היה מהדר פני איש, והיה מגלה את החטאים שחטאו אנשים מכובדים ועשירים, פעם אחת הגיע יהודי נגיד ועשיר לטיש' וכיבדו הגבאי לשבת במקום מכובד, לאחר זמן קצר נכנס תלמיד חכם ובר אוריין לטיש', משבחחין בכך הגביר קם לכבודו ונתן לו את מקומו, נהנה הרה"ק מפרעמישלאן ממה שהוא מוקיר תורה, לכן אמר לו שבשכר זה לא יגלה עוונותיו, ופירש בכך הפסוק (משלי ל, לב) "אם נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה", שאם האדם מנבל עצמו ו'מתנשא' וקם לכבוד תלמידי חכמים, אזי גם אם עבירותיו הם מענין זימה ח"ו, "יד לפה" אישים ידי לפי ואשתוק מלגלותם ולפרטם [ובכך גילה ולא פירט עוונותיו] (הובא בעשר עטרות' מערכת ה אות לב).

בגין הנהגה זו היו כמה צדיקים שהתנגדו לדרכו, ובראשם הרה"ק רבי אורי ה'שרף' מסטרעליסק ותלמידו הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זיע"א, אך לבסוף גם הם השלימו אתו, כל אחד בסיבתו, על הרה"ק מסטרעליסק מסופר, שעני מרוד היה ופעם אחת לקראת שבת קודש לא היה בידו לקנות פת לחם לפי הטף, והרגיש בכך הרה"ק מפרעמישלאן ברוח קדשו, ומיד שלח לו עגלה מלאה כל טוב לשבת קודש, ומאז נתקרב אליו.

ועל הרה"ק מסטרעטין מסופר, שהרה"ק מפרעמישלאן ביקש להיפגש עמו, לכן כשנודע לו פעם שהרה"ק מסטרעטין יעבור בדרכו סמוך לעיר פרעמישלאן יצא לקראתו כדי להקביל פניו, אך מיד כשראהו הרה"ק מסטרעטין הפך את פניו ולא רצה להביט בו, פתח הרבי ר' מאיר'ל לספר מעשה שהיה מימי גלות ספרד, בימים ההם גרשה מלכות הרשעה את כל ישראל מתחומה אך הרבה יהודים נשארו לגור בה כאנוסים, ומפני אימת המלכות היו נראים כלפי חוץ ככל הגוים ואילו בסתר היו מקיימים מצוות ה'. פעם אחת חלה אחד מן האנוסים הללו את חליו האחרון, וכשהכביד החולי קראו אנשי ביתו לכומר למען יתוודה עמו כסדר שהיה נהוג בין העמים, אך כיון שהיה הלה איש יהודי רצה לזכות למות כיהודי, על כן כשהגיע הכומר היסב החולה פניו אל הקיר, הבין הכומר [שאף הוא היה יהודי מן האנוסים] שהחולה השוכב לפניו יהודי הוא, וגחן ולחש באזנו "גם אני כמוני כמוך, יהודי אני ואב אחד לנו", ובזאת קראו יחדיו "שמע ישראל" וקיבלו עול מלכות שמים...

סיים הרה"ק מפרעמישלאן ואמר להרה"ק מסטרעטין "הלא עבודתינו

הצמיד הרופא את העצם השבורה ותיכף ברח משם שלא רצה לראות במכאוביו, אח"כ ניגש היהודי הנ"ל ומרח במשחה סביב הרגל וחיבש אותו עם רטיה ומיד הוקלו מכאוביו, וא"ל שישאר עם הרטיה כמה שבועות, לאחר זמן הסיר הרטיה וראה שהרגל התרפאה והתחברה כמקודם אבל במקום החיבור היה רך מאוד, א"ל היהודי שמרח לו המשחה כי רפואה זו מרכבת את העצם ומחברתו, ותוך זמן קצר יחזור לאיתנו, וכך הוזה, ושאלו החולה מהיכן יש לו את המשחה, א"ל שקבלה מהרה"ק מסטרעטין זי"ע, כשסים הנ"ל את סיפורו, הראה למרן ז"ל את רגלו שהבריאה לגמרי.

(מאמר מרדכי ח"ב עמ' קפ"ה)

הרה"ק רבי יודא צבי מסטרעטין זי"ע היה תלמידו המובהק של הרה"ק מסטרעליסק, איש אחד כיבד פעם את רבי יודא צבי להריח טאביק קודם התפלה והחיה את נפשו בזה, בשכר זה העביר רבי יודא צבי את מטפחתו על מצח האיש, וראה את הר"ר אורי גבוה עד לשמים, אחר כך העביר רבי יודא צבי שנית את המטפחת על מצחו, ושוב לא ראה.

(עבודת עבודה, שיחות קודש ח"א עמ' שס"א)

איש הפלא היה רבינו הקדוש מהרי"ץ בכל עבודתו, אך במיוחד בא הדבר לידי בטוי בכח הריפוי שלו, שהשתמש בו בספר הסגולות והרפואות, מפתח של רפואה נמסר לו, כביכול.

ממי בעצם קיבל את הספר הנדיר ההוא, יש שאמרו שלמד חכמה זו מרבו השרף מסטרעליסק, שקיבלו מרבו הקדוש רבי שלמה מקארלין זי"ע, רבו הסטרעליסקער אמר פעם לתלמידו זה, אני בעצמי לא השתמשתי בו מטעמים כמוסים, אבל, אתה, הרשות נתונה לך לעשות בו כטוב בעיניך.

לפי מקור אחר היה זה רבי אייזיק'ל מקאלוב זי"ע שהורישו מתנה זו, הדבר קרה כאשר נסע הרה"ק מהרי"ץ למדינת הגר (אונגארן), כאשר הורגל לעשות בפקודת רבו השרף, כשכל מעינו לתקן הצריך תיקון, באחד מביקוריו עשה את השבת בקאלוב המפורסמת במחיצת הצדיק דשם, בערב שבת הבחין בערל אחד שהחזיק דג בידו, ופניו מועדות לבית הצדיק, הציץ הרה"ק מסטרעטין וחזה ברוח קדשו כי נתגלגלה נשמה תוך הדג, הצריכה תיקון ועליה, הוא השתוקק מאוד לקנותו, וגמר אומר כי בעסק המליחה והבישול לכבוד שבת תקבל הנפש תיקונה השלם, אלא שהרה"ק מקאלוב תפס מחשבתו וביקש הימנו להתעסק עם הדג בעצמו, ביתו של הצדיק היתה דלה, ודוחק המקום לא הניחו לחשוב מחשבותיו הטהורות, כוונתו נתבלבלו, והוא מסר את הדבר לבני ביתו.

בליל שבת קודש העמיד הצדיק מקאלוב כסא להרבי מהרי"ץ, כסא שעוד ישב עליו הרה"ק רבי לייב שרה'ס זי"ע, הוא, הצדיק, בעצמו חילק שיריים מהדג לכל המסובים, כאשר הגיש לפני מהרי"ץ מן הדגים, סירב מלאכלו, התחיל הרה"ק מקאלוב להתעמק ביחודים וראה שעבודה קשה היא לתקן את נפש הגלגול, הוא הפטיר ואמר, הצדק אתכם, רבי יודא הערש, גלגול הדג היה למדן, אלא שגאותו ורמות רוחו מעכבים תיקונו, מיד הורידו מהשולחן את הדג, והביאו אחרים במקומו.

זמן מה התעכב הרבי ר' יהודה צבי בקאלוב, וכאשר חזר לסטרעטין מקומו נענה, כי מעתה כבר יש בידו ספר הסגולות והרפואות שקיבל אצל הצדיק.

(צדיק מה פעל' עמ' ט"ו)

בסטרעטין היו מאריכין מאוד בתפילה, עד שתפלת ימי החול ארכה כשעה ויותר, ואם כן בחול, הרי בשבתות ומועדים נמשכה עבודת הקודש שעות ארוכות, דור לדור יספר עובדא מראש בית אבות הרה"ק רבי יהודה צבי זצ"ל, שפעם שבת

אצלו רב אחד מפורסם, ובסיום התפילה שכאמור לא היתה מן הקצרות, התישבו לקדש קידושא רבא, כיבד הרה"ק את האורח להשמיע איזה דברי תורה, האורח שהרעב הציקתו כבר, ענה, הנה דוד המלך ע"ה אמר בתהלים (נ' י"ג) 'אם ארעב לא אומר לך', הכוונה 'אם ארעב', כי עדיין לא סעדתי לבי, אז 'לא אומר לך', אינני מסוגל לומר דברי תורה,

"אנחנו מפרשים את הפסוק באופן אחר", השיב הרה"ק מסטרעטין, 'אם ארעב' כלומר אם סימני רעב תוקפים אותי לאחר התפלה, 'לא אומר לך' זהו סימן שעדיין לא התפללתי כראוי, שאילולי היתה תפילתי הגונה, הייתי שבע ודשן הימנה.

(צדיק מה פעל' עמ' נ"ג)

פירש הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין ז"ל, 'תהלת ה' ידבר פי' (תהלים קמ"ה כ"א), פירושו אימתי אני יודע שהתפללתי כראוי, בעת אשר 'ויברך כל בשר שם קדשו', שכולם יתפללו עמי.

(אור הגנוז' עמ' כ"ט.)

הרה"ק מסטרעטין היה נותן סגולות לרפואות וישועות, פעם אחת בא צדיק אחד וביקשו שיתן לו סגולה ליראת שמים, אמר לו שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אבל לאהבת השי"ת יש לו סגולה, והוא אהבת ישראל, שעל ידי זה יזכה לבוא לאהבת השי"ת.

(הרה"ח רבי יוסף שטיינמעץ ע"ה ישראל סבא קדישא')

אמר הרה"ק מסטרעטין בדרך צחות על עה"פ (ויקרא ו' כ"א) 'ומרק' ו'שטף במים' כשהולך בשווקים וברחובות הנקרא 'מארק' צריכים אחר כך שטיפה וטבילה במים, ודפח"ח. (הגה"צ רבי אהרן פעלבערמאן זצ"ל אבדק"ק געוויץ והג' שארית אהרן')

הקדוש הנ"ל הי' לו דחקית גדולה מאד כי כן הי' מנהגו כי בכל פעם שהי' נוסע לאיזה מקומות טרם בא לביתו, כאשר נודמן לפניו איזה עניינים הי' מחלק להם כל הממון שהיה לו, ומחמת זה היה לו דחקות גדולה ונעשה בעל חוב גדול. אמרו לו ב"ב שישע על איזה שבתות ואחד מבניו יסע עמו ויתן לידו את כל המעות שהי' לו בהדרך כדי שלא יחלק אותם להעניינים.

וכן הי' ונסעו על שלש שבתות והי' לו איזה מאות ר"כ והי' תחת יד בנו כל הדרך וכשנסעו לביתם וכמו פרסה לפני עיר סטרעטין אז שקעה השמש וגשם התחיל לנטוף והי' חשכה גדולה ולא הי' באפשר להם ליסע לביתם ע"כ היו מוכרחים ללון בשם [באכסניא] ובלילה הזה בא עני אחד המחזיר על הפתחים ולן ג"כ שם בלילה, וכאשר שמע שיש שם צדיק הלך אצלו וסיפר לו בקשתו ובכה מאד לפניו שהי' [מלפנים] איש עשיר ועתה שקעה שמש הצלחתו עד שמוכרח לילך על הפתחים כי יש לו בן אשר כבר בא לפרק האיש מקדש ואין בידו לפורטה אפי' שוה פרוטה ובכה מאד,

אז תיכף הלך הק' ואמר לבנו שיתן לו המעות ובנו וגם המקורב שנסעו עמו, מחמת כי היו כבר סמוך לביתם מחמת זה לא השגיחו עליו מה יעשה עם המעות.

והלך הק' ונתן כל המעות לאותו העני ואמר לו שילך תיכף מכאן במהירות גדולה, ובבוקר השכם כאשר נסעו לביתם ובאו כל הבע"ח והק' לא הי' בידו אפי' שוה פרוטה וסיפר להם שנתן לאותו העני כל המעות וחרה הדבר לבני ביתו, השיב להם כי בדין הייתי מוכרח ליתן לו, והמעשה שהי' כך

הי' כי פ"א [רבנו] הק' מסטרעליסק שלח אותו למדינת הגר לקבץ איזה נדבה ובא למקום אחד על שבת והלך לבהכנ"ס להתפלל והאריך כ"כ בתפילתו עד שכל האנשים הלכו לביתם ולא נשאר אך איש עשיר אחד שראה את גודל התלהבות

תפילתו אז הבין כי בודאי אדם גדול הוא והמתין עליו עד שגמר תפילתו ונתן לו שלום וביקש אותו שילך אצלו על שבת והסכים לו, והתנה עמו הבעה"ב ואמר לו כי כן מנהגו כי באם לוקח אורח הגון על שבת אזי האורח יהי' (יתנהג כמו) הבעה"ב היינו לישיב בראש השלחן ויעשה מקודם קידוש וכל מה שיצוה ינתן לו כאלו הוא בביתו.

וכן הי' ועשה לו כבוד גדול, אחר השבת שאל אותו הבעה"ב על ענין הנסיעה שלו וסיפר לו שצריך שלש מאות ר"כ עבור הכנסת כלה אז לקח האיש העשיר הנ"ל המפתח מהארגז ולקח שלש מאות ר"כ ונתן לו, ובתחלה לא רצה ליקח מאיש אחד סכום רב כזה אך האיש העשיר ביקש אותו שיקח ממנו כל הסך.

ושאל אותו הק' מה בקשתו התחיל האיש לבכות ואמר לו הן אמת שאני איש אמיד ועשיר מופלג אך מה לי כל הכבוד הזה הלא אין לי בנים ע"כ זאת בקשתי שיפקוד ד' אותי שיהי' לי בן זכר השיב לו הק' אף אמנם דבר גדול שאלת אך עכ"ז כבר אמרתי שתהי' לך ישועה אך זאת תדע שכבר נגזר עליך בשמים או שתהי' עשיר כל ימי חיך או שיהי' לך בן ותהי' עני ואביון ובדחקות גדולה ע"כ אם רצונך שיהי' לך בנים מוכרח אתה להיות עני השיב לו האיש העשיר דבר כזה מוכרח אני לשאול בעצת אשתי ושאל אותה והסכימה ע"ז שיהי' להם בנים אף שיהי' נעשים אח"כ עניים. והק' בירך אותם ונסע משם.

אחר הדברים האלה וד' פקד אותם וילדה בן זכר והי' להם שמחה גדולה ועשה סעודות גדולות ופיזר נתן לאביונים על הברית מילה, אך מאז התחיל שמש הצלחתו לשקוע מעט מעט עד שנעשה עני ואביון והי' לו דחקות גדולה וממש באו מים עד נפש, וכאשר עברו איזה שנים ובנו שנולד לו הגיע לפרק האיש מקדש ואין בידו לפורטה אפי' שוה פרוטה, והיה מוכרח לילך ולקבץ ולפשוט יד מהזולת והי' צר לו מאד כי לא ניסה בכל אלה, ובכה מאד לפני השי"ת, ובעל הרחמים השומע תפילת כל פה הזמין לו שילין בזו הלילה בהאכסניא שלנתי קוד' נסיעתי לביתי שהי' גשם גדול ומאת ד' נסכה זאת, והאיש העני שהיה מקודם עשיר גדול בא לפני ולא הכיר אותי שאני הייתי בצל קורתו וברכתי אותו, אך אני תיכף הכרתי אותו, ונתתי לו כל המעות שהיה לי, כי מן הדין מוכרח אני ליתן עבור חופת בנו שנולד ע"י ברכתי, ובטוח אני באלה כי בוודאי השי"ת הזן ומפרנס לכל הוא יפרנס אותי ואת ב"ב.

(דגל מחנה יהודה)

פ"א הי' הק' הנ"ל בעיר לבוב והי' שם עשיר אחד שהי' לו בן יחיד והיה חולה מסוכן למות והי' עוסק ברפואות אצל כל הרופאים המובהקים וכולם אמרו נואש, והנה האיש הנ"ל לא הי' מאנשים החסידים אך הי' לו חבר שהי' לו כאח והי' מחסידי הק' וכאשר שמע שהוא (רבינו) בלבוב הלך לאיש העשיר ודיבר על לבו שילך להק' עם פ"נ ולעורר רחמים עליו והאיש הנ"ל אם אמנם שהי' מקטני אמנה אך הלחץ זה הדחק הי' מכריע אותו שילך, והלך עם החבר שלו ונתן פ"נ ובכה לפניו לעורר רחמים על בנו, השיב לו הק' שיתן לבנו לשנות זוירע מילך (חלב חמוץ) כל הלילה מזה תהי' לו רפואה.

ומחמת כי לא הי' האיש מהחסידיים והי' מאמין ואינו מאמין שאל את פי קדשו ואמר הלא זה כמה שבועות שלא טעם כלל ואיך יתנו לו כעת זוירע מילך, אז חרה הדבר להק' והי' לו הקפדה ואמר בזה"ל וואס קענין מיר טיהן אז זייא אליין מאכין קאליע דיא אמונה (מה אנו יכולים לעשות כשהם עצמם מקלקלים האמונה) ולקח המטפחת על כתפו והלך בבית לאורכו ולרחבו.

וכאשר חבירו של האיש שמע דברים האלה יוצאים מפי קדשו וירץ במרוצה גדולה להאיש העשיר שילך ויפייס להק' ויאמר לו שקיבל על עצמו כל מה שיצוה עליו וכן עשה וביקש סליחה ממנו ויקבל על עצמו ליתן לו לשנות זוירע מילך ובירך אותו שיהי' לבנו רפ"ש מזה הזוירע מילך.

וכאשר בא לביתו צוה להמשרת שלו שיעמוד כל הלילה על המשמר ויתן בכל פעם לשותות ובאמת מי ששמע הי' בעיניו לשחוק וגם בעיני המשרת הי' לשחוק כי לא מאמין שמזה יהי' לו רפואה, ומחמת זה הלך והשכיב עצמו ולא עשה כאשר פקד עליו הבעה"ב, ונפלה עליו תרדמה גדולה ושכב עד הבוקר.

והנה הילד כלילה התחיל לבכות ולא שמע שום איש ובא הק' לשם ועמד אצלו כל הלילה ונתן לו בכל פעם לשותות הזוירע מילך עד שהילד שב לבריאות השלימה, ופתח עיניו והתחיל לדבר, וכאור הבוקר בא אביו של הילד לדרוש מהנעשה והנשמע וראה איך שהמשרת ישן והלך במרוצה להילד וראה איך שהוא יושב על המטה בפנים צוחקות וסיפר הילד איך שהי' בכאן איש זקן אחד שהי' פניו כפני המלאך והי' עומד אצלו כל הלילה ונתן לו בכל פעם כף זוירע מילך, והלך הבעה"ב להדלת וראה שהוא סגור ומסוגר.

וביום השלישי הלך הבעה"ב עם בנו לבית הק' הנ"ל ליתן לו תשואות חן, וכאשר בא לבית קדשו התחיל הילד לצעוק זה הזקן הי' עומד אצלי כל הלילה ונתן לי לשותות, אז צוה עליו הק' שילך לביתו ולא יעשה רעש שלא ישלוט ח"ו עין הרע וכן עשה.

(דגל מחנה יהודה)

הק' הנ"ל הי' מקפיד מאד שלא ישכור אחד חזקות חבירו ואם שכר אחד חזקות חבירו פקד עליו פקודתו להחזיר לו העסק ואם לאו יתחרט ויראה להכין לו תכריכים וכן הי' כמה פעמים מי שלא רצה לשמוע פקודתו מת במיתה חטופה.

פ"א נסע הק' לעיר אנטיניע וקרוב להעיר הי' שראנק וכאשר הגיע סמוך להשראנק ראכי איך שהרבה אנשים ונשים וטף עומדים ושאל מה קול הרעש וסיפרו לו איך שהאדון מקראפיץ קנה את כל הכפרים והי' מדיח את כל היהודים מהעסקים שלהם הן מהראנדיס והן מהרחיים והי' יותר ממאה משפחות והתחילו כל האנשים לבכות לפני הקדוש הנ"ל ושאל אותם אם יש יד ישראל באמצע. אמרו לו שבעיר סעאניסלאב יש בשם איש שעובר מעט על דת ישראל היינו שהוא מגלח את זקנו וגם הולך במלבושים קצרים והאיש הזה שוכר מהאדון כל העסקים האלה.

השיב להם הק' לע"ע באה השבת ואי"ה אחר השבת תבואו אצלי ואז נראה מה לעשות. וכן הי' ביום א' אחר השבת באו כל האנשים הנ"ל לחצר קדשו. והנה לא רחוק מהעיר הי' דר בכפר איש אחד והי' עשיר גדול ות"ח. ובעל קומה. והוא בעצמו לא הי' בא על שבת אך בניו שלח על שבת והוא בא ביום א', וכאשר הי' רוצה לגשת אל הקודש אז כל האנשים העומדים שם הלכו מהשלחן והניחוהו לגשת לקבל שלום כי הי' איש מפורסם ונכבד.

אז פתח ואמר הק' הנ"ל וקרא בקול אין שלום אמר ד' לרשעים. ואמר לו בזה"ל רשע תראה להחזיר להאנשים האלה העסקים שלהם, והאנשים האלה העומדים שם היו עומדים כמשתוממים על המראה הגדול כי מעולם לא עלה על דעתם לחשוב מחשבות על זה האיש כי הי' ת"ח וחסיד. והאיש העשיר הי' נבהל מאוד מפחד ועמד כמו אבן דומם ולא הי' לו כח הדבור, והק' צווח עוד הפעם שיחזיר העסקים. וכאשר ראה שאינו רוצה לציית לדבריו, צוה לרחפו לחוץ. ואמר לו אם תחזיר העסקים מה טוב ואם לאו תיקח לך בכאן תכריכים.

ונסע לביתו בפחי נפש, ועכ"ז הי' השטן מרקד בו שלא לשמוע לקול הק' הנ"ל, ולא עברו שלשה ימים ושלח ד' שריפה גדולה בביתו ונשרף האיש הנ"ל וכל ביתו עד לאפר. ונעשה רעש גדול בכל המקומות. ובאה גם השמועה להאיש הגלוח מסטאניסלאב שהוא השוכר העסקים ונפלה עליו אימה ופחד מות נפל עליו שלא יעבור גם עליו הכוס ואחזו פלצות, ונסע תיכף להק' הנ"ל לבקש סליחה ומחילה, והתנצל עצמו כי הוא אינו חייב בהדבר, כי המעשה כן הי' כי האיש העשיר הנ"ל בא אצלו ועורר אותו ע"ז שהוא ישכור מהאדון את כל העסקים על שמו והוא נתן לו מעות שיהי' שותף, כי מחמת שהי' חסיד ות"ח לא הי' רוצה לשכור על שמו. ע"כ בכה מאוד לפני הקדוש שיסלח לו השיב לו הק' אם תתן בחזרה כל העסקים לכל האנשים בלי שום היזק מה טוב ואם לאו סופך יהי' כמו של שותפך. וקיבל עליו והחזיר כל העסקים בלא שום היזק ואז נעשה בעל תשובה: (דגל מחנה יהודה)

מעשה נפלא: בכפר אחד הי' דר שם איש יהודי [חסיד] שהי' מחזיק האראנדי כמה שנים והאדון בעצמו לא הי' דר בכפר הזה. אך היה לו כפרים בארץ מרחקים. והאיש [החסיד] הנ"ל היה מחסידי סטרעטין והי' מכניס אורח ופיזר נתן לאביונים כמסת נדבת לבו ובכל שבת הי' אצלו כמה אורחים.

פ"א בא האדון בעצמו להשיג על הכפר הזה מהנעשה והנשמע בהעסקים שלו. ולהאיש הי' לו שונאים והלכו והלשינו עליו לפני האדון. אשר אין משלם הראטי (השכירות) זה כמה שנים. וממנו עשה את כל החיל הזה חוץ מה שמפזר לעניים. וכאשר הגיע יום השבת הלכו האנשים המוסרים ואמרו להאדון שבאם אין רצונו להאמין להם ילך אצל חלון של האיש הראנדער ואז יראה מה עושה. וכן הי' והלך האדון לבית היהודי וראה איך שהיו כמה אנשים אוכלים על שלחנו ומזמרים שירות ותשבחות ומרקדים לכבוד השבת. וחרה הדבר להאדון ותיכף שלח שליח הנקרא קאזאק בפקודתו שיבא תיכף לפניו. ודיבר אתו קשות שיראה לשלם לו כל הראטי עד שלשים יום ובאם לא ישלם לו יעשה לו משפט חרוץ.

והנה האיש כשמעו זאת אחזו פלצות על השמועה הנוראה הזאת כי היה מטופל בבנים קטנים וגדולים. והלך לביתו בלב נשבר וכל ב"ב הכו כף והיו בוכים בכי' גדולה ומרה והי' קולם הולך עד לב השמים. והנה האיש שהי' מחסידי סטרעטין נסע תיכף להק' והי' שם על שבת ובליל מוצש"ק הלך לחצר קדשו ונתן פ"ג ובכה בכיה גדולה בלב נשבר עד אשר כל האנשים העומדים שם היו בוכים לקולו. והק' לא השיב לו כלל אך הרכין ראשו על הכסא והי' מעמיק במחשבתו הקדושה ופניו נעשה כלפיד אש. והאיש הי' בוכה כ"כ עד שנלאה ולא הי' לו אף כח הדיבור ופסק מלבכות.

אז לקח הק' א' רובע יי"ש ונתן לו לשתות הכל, וכאשר שתה היי"ש התחזק עצמו והתחיל לבכות עוד הפעם ואמר שבאם אדמו"ר לא יעזור לו לא יסע לביתו. כי האדון ינקום בו ואין בידו לשלם המגיע לו. אז השיב לו הק' אל תירא ואל תחת ה' יהיה בעזרך רק חזק ואמץ ושמע בקולי, ויקח הק' בויגען א' נייר חלק לבן וחתם א"ע בו ונתן לתוך קאנווערטי (מעטפה). ואמר לו שישע עם זה אל האדון ויתן זאת להאדון ויאמר לו שיש לו כתב קאנטראקט (חוזה חתום ומשולם) ממנו בחתימת ידו על משך עשר שנים במחיר הכתוב בהשטר, והאיש הזה עבור שהיה בדיחא דעתי' מהרבע יי"ש ששתה לקח הנייר ונסע לביתו.

והנה זמן הפרעון ממשמש ובא ותבקש אשתו אותו שיחשוב איזה עצה מה לעשות כי כן דרך הנשים שהמה מקטני אמנה,

אך הוא התחזק א"ע באמונה שלימה ולא דיבר מזה כלל. אך כאשר הגיע הלילה של יום השלשים אז לא הי' ישן כל הלילה אך הי' מתפלל לד' בתפלה ובתחנונים וכאור הבוקר הלך והתפלל ושפך שיחתו לפני בעל הרחמים.

והלך ויקח רבע יי"ש ושתה הכל כדי לחזק א"ע שלא יפול מאמונתו, והלך לבית האדון בהתחזקות גדולה, ואף אמנם אשר האדון פקד בפקודתו לכל עבדיו שישמרו ביתו ולא יניחו שום איש שיבא אצלו להמליץ טוב בעדו, אך האיש מחמת שהיה מבוסס ביינו ששתה רבע יי"ש ושכור כולי עלמא דילי', וילך לחצר האדון לבית המיוחד שלו בלי נטילת רשות.

וכאשר האדון ראה אותו נתמלא עליו כעס וחימה איך הרהיב עוז בנפשו לגשת לחצרו בלי שום נטילת רשות. וישאל אותו בכעס גדול היש תחת ירך [השכירות] המגיע מכמה שנים.

השיב היהודי הזה בפחד ורעדה גדולה עד שכמעט לא נשמע קולו. הלא יש קאנטראקט תחת ידי בחתימת ירך על משך עשר שנים. וכשמע האדון אלה הדברים וחתמו בערה בו עוד יותר ונתמלא כעס איך אפשר להיות דבר זה, הלא לא דברתי עמך ולא ראיתיך עד כה.

ויקח האיש את הנייר ונתן לו. אז לקח האדון סייף ואמר לו אם אמת כדבריך שיש לך קאנטראקט, אתן לך הקרעטשמי בלא ראטי. אך אם שקר אתה דובר תיכף אסיר את ראשך מעליך. וכאשר האדון פתח הנייר וטרם קרא בו נפלה על האיש אימת מות. אך כאשר ראה שהאדון קרא בו כל נוסח הקאנטראקט אז ראה ישועת ד' ונהפך לבו בקרבו והתחזק א"ע באמונה. והאדון כאשר קרא כל הקאנטראקט וראה חתימת ידו ממש, והי' עומד כמשתומם כי הי' יודע בעצמו שלא כתב ולא חתם, והי' חושב כי בודאי השטר מזויף וקרא את אשתו האדונית וסיפר לה את כל הנ"ל, ותשאל את היהודי באיזה זמן נתן לו הקאנטראקט, ויאמר האיש כי זה ג' שנים היה יום הולדת שלו ועשה סעודה לכל השרים וגם אני ברכתי אותו שם והוטב ברכתי ונתן לי בעד זה קאנטראקט, ותאמר האדונית להאדון הלא יש לך אקרויווער בוך שבשם נכתבים כל מה שהאדון כותב (ארכיון שבו נשמרים העתקים מכל החוסים והמסמכים) ונראה בשם אם כתוב גם זה. וכן היה וימצא כתוב בו כלשונו ממש ובחתימת ידו.

אז ביקש האדון מהאיש סליחה ומחילה וקיים מאמרו ונתן לו הקרעטשמי בלא ראטי (שכירות) וד' נתן חנו בעיני האדון והצליח מאד ונתעשר עושר מופלג והתנהג כמקדם שהיה מכניס אורח: (דגל מחנה יהודה)

בעלי בינה - שמבינים דבר מתוך דבר, ידעו להעריך את עבודת התפלה של הרבי ר' יודא צבי זצ"ל. כאשר ירד לפני התיבה, נקלטו באוזן השומעים לא רק "נוסח" גרידא, אלא גם דברי מוסר, הדרכה ותוכחה. כמובן שהיו ה"מקבלים" בני עליה.

וסיפר אחד מזקני החסידים - שקנה חכמה. ר' סנדר מקאמינקא ז"ל, מי שהוחזק לעבור לפני התיבה בימים הנוראים לתפלת שחרית, שבא פעם אל רבו הרבי ר' יודא הערש זצ"ל, יחד עם רעהו ועמיתו הגאון רבי מאיר ז"ל, אבד"ק נוועריע, ושטחו מבוקשם בפניו שידבר אתם דברי מוסר וחסידות. "כבר דברתי עמכם בשעת התפלה" היתה תשובתו על זה [ס' הלולא דרבי הספד על הרה"ק רבי אורי מראהטין זצ"ל, מהגה"צ ר' יחיאל מיכל אבד"ק ניזנוב, ששמע עובדא זו מפי בעל המעשה]. ("צדיק מה פעל" (ברוקלין תש"ס) ע' כ"ה)

בימי בין המצרים צדיקי הדורות היה דרכם לערוך גלות כדי להרגיש ענין שכינתא בגלותא בבחינת 'עמו אנכי בצרה' כביכול. ושמעתי ממרן הרמ"ח [סלאנים] זי"ע, שהרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע נצטוה מפי רבו המובהק הרה"ק רבי אורי

מסטרליסק זי"ע שילך לערוך גלות, ובדרך בא לאכסניא אחת וראה שם תבשיל של בשר ונתאוה לאכול התבשיל, ושאל לבעל האכסניא מי הוא השוחט ואמר לו שיצא ליער ללקוט עשבים ותיכף יחזור לכאן, כשחזר השוחט ביקש הרה"ק מסטרעטין שיראה לו את החלף עמו שחט את העגל, והוציא השוחט סכין אחר והראה לו, אמר לו הרה"ק שברצונו לראות החלף ששחט עמו, והוציא עוד הפעם הסכין הנ"ל, והפציר בו מאד, והוציא השוחט את החלף מכיסו והראה לו, ומצא חן בעיניו. השוחט היה מהצדיקים הנסתרים לכן נתאוה לאכול הבשר הנ"ל.

כשגמר לאכול מהבשר הלך לאכסניא אחרת, ושמה חדרוהו לגנב, וכל אחד נתן עיניו בחפציו, כדי שלא יגנבם. הבעל אכסניא היה רגיל לאפות לחמים גדולים, וכשיצא הרה"ק מסטרעטין משם לדרכו היה חסר לחם אחד, ואמרו האורחים שבודאי נגנב ע"י הרה"ק מסטרעטין, ורדפו אחריו והשיגו אותו, והביאו אותו לאכסניא, וכעונש על הגניבה קשרוהו מתחת השלחן. תוך כדי ישיבתו מתחת לשלחן נכנסו ערלים לאכסניא ובקשו לשתות יי"ש, וכשנתקרבו לשולחן ראו את הרה"ק קשור לשולחן, ושאלו לבעל האכסניא על כך, אמר להם שהוא גנב, כששמעו שהוא גנב, היכוהו מכות נאמנות. אח"כ בא לשם עשיר אחד ושאל את בעל הבית מי הוא הקשור תחת השולחן, אמר לו כנ"ל שהוא גנב. אמר הגביר להבעה"ב הרי הלחם כבר לא נמצא אצל הגנב, ומה תרויח בזה שישב אצלך תחת השולחן, עזבוהו לנפשו, קבל את דבריו ושלחו לנפשו. אח"כ שאל העשיר את הרה"ק מסטרעטין אם ברצונו להצטרף עמו בנסיעתו, וקבל את עצתו ועלה עמו על העגלה. תוך כדי נסיעתו נמלך העשיר בדעתו וצוה להרה"ק שירד מיד ממרכבתו, ובאין לו ברירה אחרת ירד ממנה. נענה הרה"ק מסטרעטין אם הגיע כבר לידי כך, איז א סימן אז דא האט זיך געקאנטשעט דער גלות אפרעכטין [סימן הוא שכבר נגמרה עריכת הגלות שלו].

(הגה"ח רבי ישראל שמעון קסטלניץ ע"ה. "מזקנים אתבונן")

רבינו [הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין] זי"ע אמר עליו [על הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע] שיכול לעשות מעשי בעל שם! (ואכן רבי יהודה הירש בעצמו אמר כן, כשנדפס ספר שבחי הבעש"ט ועיין בו אמר: וכי האותות והמופתים שלו הם הרבותא הרי זה גם אנו יכולים, הלוא היראה והאהבה שלו הם שבחיו). התבטאותו הנ"ל של רבינו זי"ע באה עקב מעשה זו, בעיר יאגאלניצע היה בית חרושת גדול לעשיית הטבק וטטיען, וסמוך להבית חרושת דר יהודי אחד שהיה מחזיק בקרעטשמע וממנה שאב מקור פרנסתו כי הפועלים של הבית חרושת היו אוכלים שותים וישנים אצלו, פעם בא פקודה מאת המלך שיבנו חומה גדולה סביב הבית חרושת ושהפועלים לא יעזבו את הבית חרושת במשך כל השבוע אלא יאכלו וילינו בשם, היהודי הזה בשמעו מהפקודה הרעה נסע להרה"ק רבי יהודה הירש ובכה לפניו שמעתה "פסק מקור מחייתו", אך הרה"ק הרגיעו ואמר לו שלא ידאג כי כל זמן שהוא יהיה בין החיים לא יגמרו החומה, ואכן כן היה בכל פעם שנגמר כותל אחד נפל כותל שני, ובכל פעם הביאו בעלי מלאכות גדולים לחשוב מחשבות מה לעשות אך ללא הועיל עד שהחליטו לא להמשיך בבניית החומה,

וכאשר נסתלק הרה"ק זי"ע נתעוררו שוב לבנות החומה וקם האיש ונסע אל רבינו [הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין] זי"ע וברכו: שהשי"ת יזמין לו פרנסה טובה לפרנס את בני ביתו. והי כשמוע ברכתו של רבינו זי"ע שאל האיש, ולמה זה ידון אותי רבינו בצורה כזו, והלוא כשהייתי אצל הרה"ק מסטרעטין זי"ע הבטיח לי שלא יעלה בידם לגמור החומה ואכן כך היה? ע"ז השיב לו רבינו: הק' מסטרעטין היה יכול לעשות מעשה בעש"ט. (הערת המחבר שם ב"דגל מחנה יהודה: הן אמת שגם רבינו מרוז'ין היה יכול לעשות מעשה בעש"ט, ובוודאי מטעם הכמוס אתו לא רצה לברכו בברכה זו).

ורבינו זי"ע כאשר היה מדבר מהרה"ק מסטרעטין היה אומר: "ער איז מיין הארץ פריינד"...

לפני הרה"ק מו"ה יהודה צבי מסטרעטין זצ"ל, בא אחד מחסידיו ושאלהו לאמר: ילמדנו רבינו מדוע אנו רואים מעשים בכל יום אשר אנשים ההמוניים הדופקים על דלתותיו עם איזה בקשה תיכף יושעו לעין כל. ואני המתאבק בעפר רגליו ומסתופף בצלו צל הקודש זה כמה שנים, וישועה רחקה ממני.

ויאמר לו הרה"ק הלא דבר זה מתורת משה למדנו. כתיב בפ' שמות ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות וגו', מלך מצרים זה הקב"ה אשר בכל צרתם לו צר (מצרים מלשון מיצר) למילדות העבריות אלו צדיקי הדור המלמדים לעם לדעת דרך ישראל, היינו דרך העבריות, בילדכן את העבריות בעת תלמדו אותם דרך העבריות הוא דרך השם. וראיתן על האבנים תראו על שורש שלהם. אם בן הוא אם הוא בבחינת דבר מדרגה גדולה, והמתן אותו תוכלו להמתין עם הישועה. (והמתן מלשון המתנה) "ואם בת היא" אם הוא מסטרא דנוקבא בבחינה קטנה אז "וחיה" תראו שיהי' לו תיכף הישועה. (הגאון רבי אברהם סג"ל איטינגא זצ"ל, "אוצר שיחות צדיקים")

בשנת תר"ד התרופף מצב בריאותו [של הרה"ק מסטרעטין זי"ע] ונפל למשכב הוא סבל יסורים ומכאובים נוראים ביום י"א אייר נסתלק לגנוז"מ כששפתיו מדובכות "בידך אפקיד רוחי". בשנת תרכ"ה כאשר נסתלק בנו הרה"ק רבי אליעזר מאזיפלע, וכוו את קברו ממש סמוך לקבר אביו, נפל קרש אחד מקברו של רבי יהודה הירש זי"ע וראו כולם איך שרבי יהודה הירש שוכב בקבר והתכריכים היו לבנים כמו שהשכיבוהו היום, ובפניו היה נדמה כאילו הוא שוכב וישן. חתן אחי הנפטר, הרה"ק רבי אורי מרווהטין זי"ע שעמד במקום צעק: מה יכולים האפקורסים לומר על זה, שרואים בחוש שזה יותר מעשרים שנה והוא כמו ששכב אתמול. והיה זאת לפלא.

(נר ישראל ח"ד)

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

<p align="center">התודה והברכה למכון בית סטרעטין- מורשת רבוה"ק מסטרעטין זי"ע שע"י הכנסת אורחים 'בונני סטרעטין' אוקראינה על עזרתם הרבה בהכנת המאמר. להערות ותגובות: 02-567-70-80 או במייל bs025677080@gmail.com</p>				
<p align="center">לע"נ ידידינו הנו"נ רודף צדקה וחסד הרה"ח ר' דוד ז"ל בן הרה"ח ר' פנחס הי"ו (פישער) נלב"ע ניסן תש"פ</p>				
<p align="center">לזכות הרוצה בעילום שמו שיקויים ברכת צדיק 'מנוחה ושמחה, אור ליהודים'</p>		<p align="center">לע"נ האשה החשובה הצדקנית מרת פרידא גילה בת הרה"ח ר' יצחק אייזיק ע"ה (רייך) נלב"ע י"ז אדר ב' תשע"ט</p>		
<p align="center">להצלחת נוישה בן אסתר נולכה זכות הפצת תורה וחסידות, יענווד לו להתברר בכל כוילי דמיטב</p>	<p align="center">להצלחת נואיר יחיאל בן תנה סינא זכות הפצת תורה וחסידות, יענווד לו להתברר בכל כוילי דמיטב</p>	<p align="center">להצלחת ננחם נוענדל בן פרידא גילה זכות הפצת תורה וחסידות, יענווד לו להתברר בכל כוילי דמיטב</p>	<p align="center">להצלחת יוסף נתן בן רבקה טויבא זכות הפצת תורה וחסידות, יענווד לו להתברר בכל כוילי דמיטב</p>	<p align="center">להצלחת אפרים בן אסתר לאה זכות הפצת תורה וחסידות, יענווד לו להתברר בכל כוילי דמיטב</p>
<p align="center">להשתתפות בהוצאות הגליון לרגל שמחה או לע"נ ולקבלת הגליון במייל, להערות ולהארות, GILYON.LIZENSK@GMAIL.COM</p>				